

Kehittämistyö (AMK)

Terveysala

Terveydenhoitaja (AMK)

2015

Heidi Eskolin, Jenna Järvinen, Lotta Karonen & Vilma Varjo

HALIKON 9. LUOKKALAISTEN MOTIVOIMINEN JATKO- OPISKELUUN RYHMÄTOIMINNAN AVULLA

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Terveysala | Terveydenhoitaja (AMK)

2015 | 53+4

Ohjaajat: Sirpa Nikunen & Tiina Pelander

Heidi Eskolin, Jenna Järvinen, Lotta Karonen & Vilma Varjo

HALIKON 9. LUOKKALAISTEN MOTIVOIMINEN JATKO-OPISKELUUN RYHMÄTOIMINNAN AVULLA

Työ on osa Suomessa käynnissä olevaa Pois syrjästä-hanketta. Hankkeen tarkoitus on ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä sekä parantaa perheiden palveluiden tarpeen arviointia.

Tämän opinnäytetyöprojektin tehtävänä oli ryhmätoiminnan avulla motivoida Halikon Armfeltin koulun 9.luokkalaisten nuorten koulunkäynnin jatkamista peruskoulun jälkeen ja auttaa heitä koulutusalan valinnassa. Tavoitteena on löytää nuorille mieleinen jatko-opintopaikka.

Projektin toteutus alkoi suunnittelulla yhteistyössä Halikon Armfeltin koulun henkilökunnan, opinnäytetyötä ohjaavien opettajien sekä Pois syrjästä- hankkeen koordinaattorin kanssa. Projekti toteutettiin järjestämällä ryhmätoimintaa etukäteen valikoiduille yhdeksäsluokkalaisille syksyn 2015 aikana. Ryhmäläiset valittiin Halikon koulun opettajien ja opinto-ohjaajien toimesta. Oppilaksi valittiin yhdeksäsluokkalaiset nuoret, joilla ei ole suuntaa peruskoulun jälkeisille opinnoille, sillä koulun kannalta näille nuorille saatava toiminta koettiin tarpeelliseksi. Ryhmätoiminnat sisälsivät keskusteluja ammatinvalinnoista, koulutuksesta, yhteishausta ja nuorten tulevaisuuden suunnitelmista, pohdintoja sekä toiminnallisia osioita, kuten oman ajatuskartan tekemistä, videoiden katselua sekä tutustumista hoitoalaan. Lisäksi yleisen keskustelun ja kuulumisten vaihdolla yritettiin tutustua nuoriin paremmin. Toimintaan osallistui neljä ohjaajaa sekä kuusi nuorta. Ryhmätoiminnan lisäksi järjestettiin halukkaille yksilötapaamisia.

Ryhmätapaamisia järjestettiin syksyn aikana neljä ja ryhmään osallistuneiden määrä vaihteli kahdesta kuuteen nuoreen. Ryhmätapaamiset olivat koulupäivien aikana ja tapaamisten kesto oli pääsääntöisesti tunnin verran. Yksilötapaaminen saatiin järjestettyä yhdelle nuorelle, ja tälle varmistui, minne haluaa hakea kevään 2016 yhteishaussa. Muut nuoret pohtivat vielä eri koulutusvaihtoehtoja. Nuorilta saadun palautteen mukaan nuoret olivat kokeneet ryhmätoiminnan hyödylliseksi. Ryhmä- ja yksilötapaamisia on tarkoitus jatkaa keväällä 2016 terveydenhoitajakoulutukseen liittyvän kehittämistehtävän merkeissä. Kevään aikana on tarkoitus saada loput nuoret löytämään mieleiset hakuvaihtoehdot.

ASIASANAT:

Syrjäytyminen, nuoret, koulutus, ryhmätoiminta, yksilötoiminta

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Health care | Registered public health nurse (AMK)

2015 | 53+4

Instructors: Sirpa Nikunen & Tiina Pelander

Heidi Eskolin, Jenna Järvinen, Lotta Karonen & Vilma Varjo

HALIKKO'S NINTH GRADERS MOTIVATION OF POST-GRADUATE STUDIES WITH GROUP ACTION

This thesis is a part of Pois syrjästä-project. Purpose of the project is to prevent the social exclusions of children and young people and as well as to improve the need of services for families.

The task of this thesis is to organize group action for the young during autumn 2015. These group meetings meaning were motivated ninth graders to continue studies after primary school and help them to find a suitable place to study. The aim of this project was to find a study place for the young.

Working started to this project by planning with staff of Halikko's Armfelt's school, directional teachers and co-ordinator of Pois syrjästä-project. The group members were chosen by Halikko's Armfelt's school teachers and counselors. Chosen ones were ninth graders who do not have the direction of post primary studies. Organized group meetings included conversations, speculations and functional parts such as a working of a mind map, watching videos and to explore the caring industry. There were four group leaders and six young people in group meetings. In addition to group meetings individual meetings were also organized, but only one individual meeting was organized.

In autumn 2015 were organized four group meetings. The group meetings were during the school days and the duration of meetings were one hour. The number of participants in the group ranged from two to six young people. There was also one individual meeting with young. This individual meeting confirmed her thoughts what she wants to in future. The other young people are still going to think another choices. According to feedback from the young people, they had experienced group meetings to be useful.

Group and individual meetings continue with public health nurse education's development assignment in the spring of 2016.

KEYWORDS:

Exclusion, young people, education, group meetings, individual meetings

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	6
2.1 Syrjäytymiseen johtavat tekijät	9
2.2 Syrjäytymisen ehkäisy ja nuoren tukeminen.....	12
3 KOULUTUS SYRJÄYTYMISEN EHKÄISYKEINONA	16
4 RYHMÄTOIMINTA OSANA NUORTEN TUKEMISESSA	19
5 PROJEKTIN TEHTÄVÄ JA TAVOITE	22
6 PROJEKTIN EMPIIRINEN TOTEUTTAMINEN	23
6.1 Projektin suunnittelu	24
7 PROJEKTIN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	43
LÄHTEET	50

LIITTEET

- Liite 1. Tutkimuslupa.
- Liite 2. Toimeksiantosopimus.
- Liite 3. Tiedote.
- Liite 4. Palaute.

KUVAT

Kuva 1. Oppilaiden toivekysely –laput.	33
Kuva 2. Nuoria kiinnostavat ammatit.	35
Kuva 3. Facebook Jelppi – ryhmä.	37
Kuva 4. Ajatuskarttapohja omasta minästä.	38
Kuva 5. Salon beauty headline tutustumiskohteena.	40
Kuva 6. Hoitoalan välineisiin tutustuminen.	42

KUVIOT

Kuvio 1. Syrjäytymiseen vaikuttavat tekijät (Niilo Mäki Instituutti 2011).	10
Kuvio 2. Suomen koulutusjärjestelmä (Opetushallitus 2015a).	16

TAULUKOT

Taulukko 1. Ryhmätapaaminen 20.10.2015.	29
Taulukko 2. Ryhmätapaaminen 26.10.2015.	30
Taulukko 3. Ryhmätapaaminen 16.11.2015.	31
Taulukko 4. Ryhmätapaaminen 23.11.2015.	32

1 JOHDANTO

Nuorten syrjäytymisestä puhuttaessa yleensä viitataan jonkinlaiseen ulkopuolelle jäämiseen. Tarkoitti se sitten koulutuksen, työmarkkinoilta tai kaveripiiristä ulkopuoliseksi jäämistä. Yleisesti syrjäytymisen riskitekijöinä pidetään matalaa koulutusta, pitkäaikaista työttömyyttä sekä toimeentulo-ongelmia. (THL 2015.) Nuorten syrjäytyminen on useiden tekijöiden summa. Syrjäytyminen kuvataan usein seurauksena sosiaalisista ongelmista, jotka lisäävät haasteita nuorten elämään. Yleensä syrjäytyneiden yhteys yhteiskuntaan on heikentynyt ja nuorella voi olla vaikeuksia ja haasteita osallistua normaaliin yhteiskunnan toimintaan. (Turvallinen kaupunki 2015.)

Ryhmä ja ryhmätoiminta tarkoittavat eri henkilöiden välillä tapahtuvaa yhteistoimintaa. Sanana sillä tarkoitetaan ihmisjoukkoa, jotka toimivat yhdessä päästäkseen haluttuun tavoitteeseen. Ryhmän peruskivenä on selkeä tavoite ja tehtävä, johon jokainen pyrkii. (Rasila & Pitkonen 2009,8.) Tärkeimpiä lähtökohtia ryhmälle ovat vapaaehtoisuus ja motivoitunut osallistuminen (Kivelä & Lempinen 2008).

Vuonna 2008 maassamme oli lähes 60 000 nuorta koulutuksen ja työmarkkinoiden ulkopuolella. Tästä 60 000 nuoresta 32 000:lla 15 - 29-vuotiaista nuorista oli vain perusasteen tutkinto. Ulkopuolisuudella on tarkoitettu nuorten pitkäaikaistyöttömyyttä ja opiskelupaikan puuttumista. On todettu, että peruskoulun jälkeinen opiskelu ja koulutus vähentävät työttömäksi tai ulkopuoliseksi jäämisen riskejä huomattavasti. Pelkällä perusasteen koulutuksen varassa olevat syrjäytyneet nuoret, joilla ei ole 25-ikävuoteen mennessä peruskoulun jälkeistä koulutusta tai kesken olevia opintoja jäävät herkemmin ilman jatkokoulusta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2011.)

Opinnäytetyö on osa Suomessa toteutettavaa Pois syrjästä-hanketta. Hankkeen tarkoitus on ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä sekä parantaa perheiden

palveluiden tarpeen arviointia. Erityisesti hankkeessa keskitytään perheiden avun tarpeen varhaiseen tunnistamiseen. (Innokylä 2015.)

Tämän opinnäytetyöprojektin tehtävänä oli ryhmätoiminnan avulla motivoida Halikon Armfeltin koulun 9.luokkalaisten nuorten koulunkäynnin jatkamista peruskoulun jälkeen ja auttaa heitä koulutusalan valinnassa. Tavoitteena on löytää nuorille mieleinen jatko-opintopaikka.

2 NUORTEN SYRJÄYTYMINEN

Syrjäytyminen ajatellaan usein kielteisenä käsitteenä tai sanana. Arkikäytössä syrjäytyminen -käsitteellä ilmaistaan yhteiskunnallista epäoikeudenmukaisuutta tai yhteiskunnallisia ongelmia. Syrjäytynyt -sanasta käytetään myös lievempiä sanamuotoja, kuten vaikeuksissa olevat ihmiset, heikommin toimeentulevat ihmiset sekä huono- tai vähäosaiset ihmiset. Syrjäytyneeksi voi joutua sekä yksilö että kokonainen ryhmä. Usein syrjäytyminen ilmenee sosiaalisista suhteista ulkopuoliseksi jäämisenä ja vähäisestä mahdollisuudesta osallistua työn tekoon. Lisäksi se voi olla sivuun jäämistä yhteisöllisestä toiminnasta sekä mahdollisuudesta vaikuttaa tai käyttää valtaa. (Laine ym. 2010, 11–12.)

Syrjäytymisellä tarkoitetaan sekä prosessia, joka johtaa syrjäytymiseen että ihmistä, jolla on syrjäytynyt asema yhteiskunnassa. Syrjäytyminen voi tapahtua vähitellen sivuun joutumisena tai nopeana putoamisena yhteiskunnan arjen odotuksista. Syrjäytyneestä -asemasta voidaan puhua, kun huono asema on vakiintunut pidempiaikaiseksi olotilaksi. Syrjäytymistä voidaan kuvailla tilasta toiseen muuttumisena, esimerkiksi terveen ihmisen sairastuminen ja työkyvyn menetys, perheen hajoaminen ja yksinäisyyden lisääntyminen tai toimeentulon nopea romahtaminen. (Laine ym. 2010, 12–13.)

Syrjäytyneen ihmisen tunnistamisessa käytetään apua luokittelua. Aseman tai tilan tarkastelun perusteella ihmiset voidaan jakaa normaaleissa ja poikkeavissa elämäntilanteissa oleviin ryhmiin. Yleensä syrjäytyneeksi katsotaan ne ihmiset, jotka poikkeavat muista tai, joilta ei löydy samoja ominaisuuksia kuin muilta yhteiskunnan ihmisiltä. (Laine ym. 2010, 13–14.)

Nuorten syrjäytymistä käsittelevä tutkimustieto on melko hajanaista ja vajavaista. On arvioitu, että koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jääneitä henkilöitä olisi Suomessa noin 15000 - 100 000. Syrjäytymistä selittävää luotettavaa tietoa on myös suhteellisen vähän saatavilla, sillä nuorten tutkiminen on haastavaa. Syrjäytymisen tutkiminen vaatii isoja seurantatutkimuksia, sillä vain pieni osa kunkin ikäluokan nuorista on syrjäytyneitä ja opiskelun ulkopuolelle jääneitä.

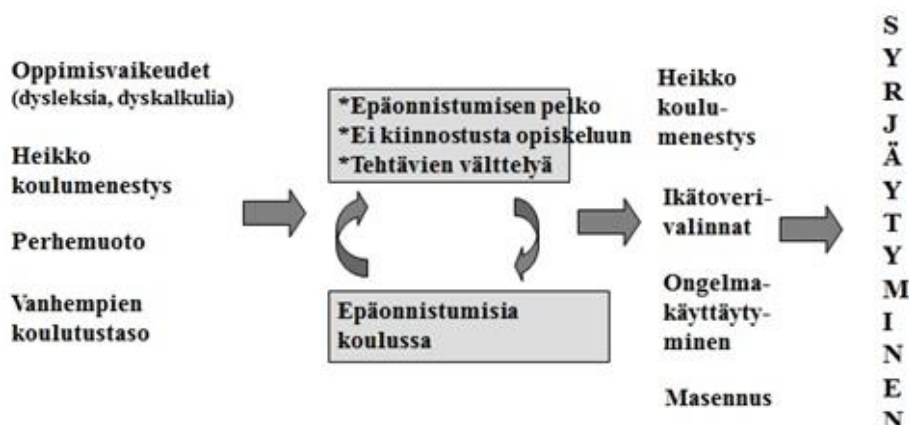

Syrjäytymisvaarassa olevat nuoret eivät yleensä myöskään pysy mukana tutkimuksessa koko tutkimuksen ajan. (Niilo Mäki Instituutti 2011.)

Vuonna 2012 tehdyn analyysin mukaan yhteiskunta on ottanut noin 17 000 lapsen ja nuoren huolehtimisen vastuulleen huonojen kotiolojen vuoksi. Näissä tapauksissa taustalla voi olla vanhempien päihdeongelmat, sairaudet, väkivaltaisuus tai muut tekijät, jotka johtavat siihen, että he eivät pysty huolehtimaan lapsistaan. (Myrskylä 2012.) Perheväkivalta on yksi merkittävä riskitekijä syrjäytymiselle, joka kohdistuu lapsista noin 20 prosenttiin. Perheväkivalta termiin sisältyy lapsen emotionaalinen laiminlyönti sekä perheen vanhempien välinen väkivalta, jota lapsi on joutunut kokemaan. (OPH 2012.)

2.1 Syrjäytymiseen johtavat tekijät

Syrjäytymisen taustalla voi olla useita eri syitä (kuvio 1). Ne voivat vaihdella yhteiskunnallisista tekijöistä, perhe- ja yksilötekijöihin (THL 2014). Perhetaustalla tarkoitetaan vanhempien roolia nuoren elämässä. Vanhempien kouluttamattomuus, työttömyys sekä huono taloudellinen tilanne voivat suurentaa nuoren riskiä syrjäytyä. Vanhempien eroamisella ja siitä aiheutuvalla yksinhuoltajuudella on yhteys lapsen syrjäytymiseen. Yksihuoltajaperheissä kasvaneilla nuorilla on suurempi riski syrjäytyä kuin ydinperheissä kasvaneilla nuorilla. Syrjäytymistä voivat selittää monet tekijät, mutta tutkittua tietoa aiheesta on vähän. (Niilo Mäki Instituutti 2011.) Syrjäytymiseen liittyy usein erilaisia merkittäviä terveysongelmia, myös pitkäaikaissairaudet ja vammaisuus lisäävät riskitekijöitä nuoren syrjäytymiseen (Kaivosoja 2013).

Kuvio 1. Syrjäytymiseen vaikuttavat tekijät (Niilo Mäki Instituutti 2011).

Yksi merkittävä syrjäytymiseen johtava tekijä on **kouluttamattomuus**. Peruskoulun heikko menestyminen vaikeuttaa toisen asteen koulutukseen pääsemistä ja tämä taas voi olla haaste tulevaisuuden työllistymiseen. (THL 2014.) Kouluttautumattomilla ja työttömillä on usein myös muita enemmän terveydellisiä ja sosiaalisia ongelmia. Nuorten kouluttautumattomuus ja työttömyys voi olla osalle nuorelle oma valinta. He voivat haluta siirtää valintojen tekoa tai poiketa totutusta aikuistumispolusta. (Kestilä ym. 2011.) Yhteiskunnallisten muutoksien myötä **oppimisvaikeudet** ovat lisääntyneet. Nuorten syrjäytymisen kehityksessä oppimisvaikeuksilla on suuri merkitys, ne lisäävät koulunkäynnin keskeytymisen riskiä sekä huonontavat oppimistuloksia. (Laine ym. 2015.) Jo peruskoulun varhaisimmilla luokilla oppilaat saattavat oirehtia ja heistä voi kehittyä niin sanottuja ”koulupudokkaita”. Syitä siihen voi olla puutteet oppimisen edellytyksessä, jonka vuoksi muodostuu kasautuvia vaikeuksia, ellei tukitoimia aloiteta varhain. Kasautuvilla ongelmilla tarkoitetaan kierrettä, johon voi kuulua oppitunneilta pois jäämistä, oppimisvaikeuksia, itsetunnon heikkenemistä, opiskelumotivaation laskua ja koulupelkoa. Peruskoulussa, ja varsinkin yläasteella on ongelmana, ettei opettamisessa ja oppimisessa oteta huomioon yksilön tarpeita. (Lehtonen 2008, 15–17.)

Nuorilla voi myös olla kielteinen ajattelutapa koulunkäynnin hyödyllisyydestä. Kielteinen ajattelutapa laskee nuoren opiskelumotivaatiota, joka näkyy nuoren koulumenestyksessä. Kielteisyys vähentää nuoren oppimismotivaatiota ja kasvattaa epäonnistumisen pelkoa sekä saa nuoren välttelemään tehtävien tekemistä uusissa tulevilla tilanteissa. Nuoren motivaatio, toiminta, ajattelu ja koulumenestys muodostavat kielteisen noidankehän, joka altistaa nuorta syrjäytymiselle. (Niilo Mäki Instituutti 2011.)

Epäonnistumisen ennakointi, vähäinen opiskelumotivaatio ja oppimistilanteiden välttäminen voivat liittyä myös ahdistuneisuuteen ja masentuneisuuteen sekä ongelmakäyttäytymiseen, kuten levottomuuteen ja aggressiivisuuteen. **Ongelmakäyttäytyminen** altistaa nuorta syrjäytymiselle. (Niilo Mäki Instituutti 2011.) Nuoren **masennusoireet** ilmenevät sosiaalisten taitojen ja toimintakyvyn heikkenemisenä, mikä vaikeuttaa nuoren oppimista. Oppimisen vaikeutuessa nuoren arvosanat laskevat ja jos masentuneisuudesta toipuminen ei ole täydellistä, nuori ei saa suoritettua opintoja loppuun tai hän ei saa haluamaansa opiskelupaikkaa. Ahdistuneisuushäiriö vaikuttaa sekä nuoren ajankohtaiseen että myöhäisempään koulumenestykseen. Sosiaalisesti ahdistuneella nuorella esitelmien pitäminen, ryhmätöiden tekeminen ja tunneilla vastaaminen voi olla vaikeaa. Lisäksi hän altistuu muiden katseille ja arvostelulle. Nuori voi joutua kierteeseen, jossa aiempi epäonnistuminen vääristää käsitystä omasta kyvykkyydestä. (Kaltiala-Heino 2010.)

Nuoruudessa **sosiaaliset suhteet** saman ikäisiin kavereihin on kehityksen kannalta tärkeää. Kaverisuhteiden epäonnistuminen ja niistä eristäytyminen nuoruudessa ovat vakavia varoitusmerkkejä ja syrjäytymistä lisääviä tekijöitä. Kaverisuhteiden ulkopuolella jääminen havaitaan parhaiten koulussa. Lievissä tilanteissa nuorta pystytään auttamaan koulun toiminnan lomassa ryhmätehtäviä luomalla. Koulun oppilashuollossa voidaan paneutua kaveripiiri hyljeksimän tai eristäytyvän nuoren tilanteeseen ja ohjata häntä tarvittaessa nuorisopsykiatriin tutkimuksiin. (Kaltiala-Heino 2010.)

Syrjäytynyt nuori on usein miespuolinen henkilö. Vuonna 2010 nuorista syrjäytyneistä kaksi kolmasosaa oli miehiä. (Myrskylä 2012, 3.) Yleensä pojilla,

joiden vanhemmat ovat suorittaneet vain peruskoulun, on vähiten kiinnostusta kouluttautua peruskoulun jälkeen. Vanhempien hyvä kyky tukea lastaan koulunkäynnissä edistää nuoren opiskelua ja ehkäisee syrjäytymistä. (Niilo Mäki Instituutti 2011.)

Maahanmuuttajataustaisten osuus nuorista syrjäytyneistä on lähes neljännes. Kantaväestön kouluttamattomiin miehiin verrattuna maahanmuuttaja miesten ulkopuolisuus- ja työttömyysriskit ovat noin kolminkertaiset. Vuonna 2012 kantaväestön kouluttautumattomista nuorista syrjäytyneitä oli joka kahdeksas ja vieraskielisistä nuorista syrjäytyneitä oli joka kolmas. Suomessa maahanmuuttajataustaisten on huomattavasti hankalampaa päästä koulutus- ja työmarkkinoilla kuin kantaväestön. Suurin riski syrjäytyä on maahanmuuttajilla, joilla ei ole asuntoa sekä maahanmuuttaja perheisiin kuuluvilla naisilla. Kulttuurierot voivat vaikeuttaa naisten hakeutumista työttömiksi työnhakijoiksi tai työmarkkinoille. (Myrskylä 2012, 4–5.)

2.2 Syrjäytymisen ehkäisy ja nuoren tukeminen

Syrjäytymisen ehkäiseminen aloitetaan yleensä yksilön ja perheen tukemisella ja ehkäiseminen päättyy yhteiskunnan syrjäytymistä lisäävien rakenteiden purkamiseen ja nuoria tukevien rakenteiden luomiseen. Syrjäytymisen ehkäisyssä pyritään katkaisemaan sukupolvelta toiselle periytyvien sosiaalisten epätasa-arvojen siirtyminen. (Kestilä ym. 2011.)

Ennaltaehkäisyssä pyritään tunnistamaan syrjäytymiseen johtavia tekijöitä ja määrittelemään tapoja, joilla puututaan haavoittuvassa tilassa olevien ihmisten elämään (Laine ym. 2010, 17). Tärkeää on yrittää tukea koulutus- ja työuran jatkumista sekä järjestää valvottua harrastetoimintaa ja kannustaa nuoria harrastamaan mieluisia asioita. Lasten ja nuorten täytyy saada elämäänsä luottamuksellisia ihmissuhteita ja kokea onnistumisia. Koulujen opetusryhmien tulisi olla riittävän pieniä, jotta lasten yksilölliset erot pystyttäisiin huomioimaan riittävästi. (Suomen mielenterveysseura 2007, 31.)

Syrjäytymisen ehkäisemisessä tärkeintä on itse syrjäytymiseen puuttuminen. Nuoria ja työttömiä tukevia toimintatapoja ovat esimerkiksi työpajatoiminta, koulutus ja kuntoutuskurssit. Vaikka Suomessa toimintaa on järjestetty paljon, ei yhtenäisiä toimintamalleja ole syntynyt. Tukevien toimintatapojen vaikuttavuutta ei ole myöskään tutkittu kokeellista interventioasetelmaa ja vertailuaineistoa hyödyntäen. Osassa toimintatavoissa on käytetty periaatteita, jotka perustuvat aikaisemmin tehtyyn systemaattiseen teorianmuodostukseen ja tutkimukseen. Näitä toimintatapoja ovat esimerkiksi nuorille luodut konkreettiset onnistumisen kokemukset, jotka lisäävät nuorten myönteistä ajattelua ja työpajoihin tutustumiset, joissa opetetaan nuoret tekemään uusia konkreettisia asioita. Lisäksi pyritään harjoittelemaan työpaikoilla ja työssä vaadittavia sosiaalisia taitoja sekä opetetaan nuoret kestävästi pettymyksiä miettimällä valmiiksi tilanteita, joissa jokin asia voi mennä pieleen ja sitä, miten silloin olisi hyvä toimia. (Niilo Mäki Instituutti 2011.)

Syrjäytymiseen puuttumisen aluksi on tehtävä nuoren elämäntilanteen kartoitus. Mietitään esiintyykö nuorella oppimisvaikeuksia ja jos niitä esiintyy, mihin ne kohdistuvat. Onko nuorella esimerkiksi vaikeuksia kielellisellä vai matemaattisella puolella ja onko hänen mahdollisuutta saada niihin tukiopestusta? Seuraavaksi mietitään, onko nuorella havaittavissa mielenterveysongelmia, kuten ulkoista ongelmakäyttäytymistä, masentuneisuutta tai päihteiden käyttöä sekä miten häntä voitaisiin auttaa näissä asioissa. Nuoren kaveripiirillä on myös vaikutusta nuoren käyttäytymiseen. Kouluissa voidaan miettiä, pystytäänkö nuoren kaveripiiriin vaikuttamaan. Näiden asioiden lisäksi on hyvä kartoittaa, onko nuorella riittävästi aikuisia ympärillään ja saako hän heiltä riittävästi tukea. Lopuksi mietitään vielä nuoren tulevaisuuden suunnitelmia. Esimerkiksi millaiset ovat nuoren koulutussuunnitelmat ja ovatko ne realistiset. (Niilo Mäki Instituutti 2011.)

Nuorten syrjäytymiseen voidaan puuttua ”syrjäytymisuran” eri kohdissa, kuten peruskoulussa, 10-luokalla ja ammattikoulussa. Lisäksi syrjäytymiseen voi puuttua ammatinvalinnan ohjauksessa tai koulun oppilaiden ohjauksessa, kuntoutuskeskuksissa, työpajoissa ja muissa tilanteissa, kuten vankilassa tai

oikeuskäsittelyssä. Syrjäytymisen ehkäisemisessä tärkeää kuitenkin on, että eri ympäristöissä on omat vaikutustapansa toiminnanmahdollisuuksien ja syrjäytymisenkehityksen vaikeusasteen mukaisesti. Jotain yleisiä ennaltaehkäiseviä tapoja voidaan kuitenkin sopia valmiiksi näissä paikoissa. (Niilo Mäki Instituutti 2011.) Kodin ja koulun tuen merkitys nuoren elämässä on suuri. Koulun ja kodin välisellä yhteistyöllä on ensiarvoisen tärkeää. Koulu on perheen jälkeen toiseksi tärkein yhteisö nuorelle. Koulussa opettajilla on mahdollisuus havaita nuoren käyttäytymistä ja siinä ilmeneviä mahdollisia ongelmia tai haasteita. Opettajalla on kyky arvioida, milloin nuoren tilanne vaatii puuttumista ja selvitysten tekemistä ja näin ollen koulu pystyy olemaan yhteydessä nuoren kotiin. (Hietala ym. 2010, 20–21.) Koulu voi puuttua eri keinoin syrjäytyneen nuoren tilanteeseen, muun muassa ohjaamalla ammatinvalinnassa, oppilaiden ohjauksessa, ohjata oppilasta kuraattorin puheille tai järjestää koulussa pienryhmätoimintaa (Niilo Mäki Instituutti 2011).

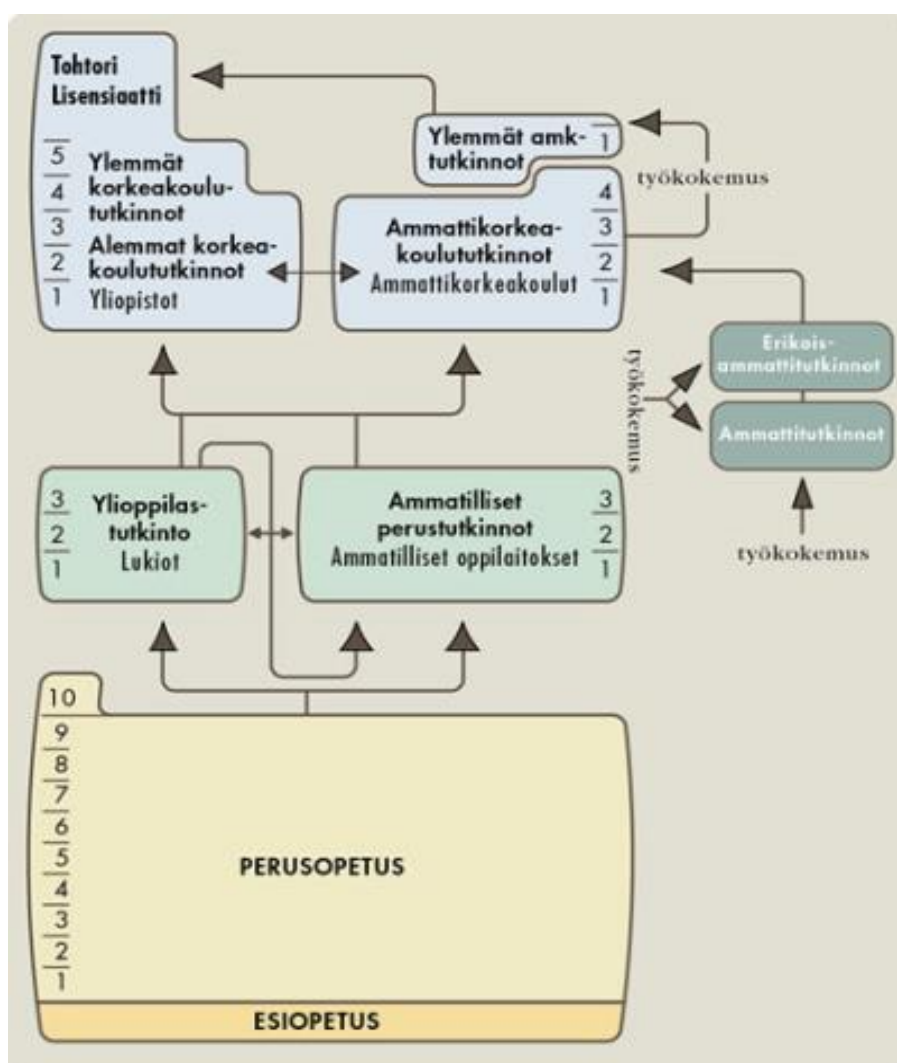
Opinto-ohjaajan tunneilla käydään läpi mahdollisuuksia jatko-opinnoista sekä ammatin valinnasta. Tämän lisäksi koulusta käydään tutustumassa erilaisilla koulutusmessuilla, ammattioppilaitoksissa sekä työpaikoilla, jolloin nuori saisi parhaan mahdollisen kuvan siitä, mihin koulutusalaan haluaisi hakea. Opinto-ohjaajan kanssa käydään henkilökohtaisia keskusteluja, josta nuori saa lisää tietoa opiskelijavalinnoista, jatko-opintomahdollisuuksista ja hakemisesta. (Opintopolku 2015a.) Nuoren kannattaa miettiä omia vahvuuksia, taitoja ja kiinnostuksen kohteita ammatin valinnassa. Ennen kuin tekee päätöksen, mihin ammattiin haluaa hakea, kannattaa ottaa tietoa eri ammateista ja niiden työtehtävistä sekä mitä koulutuksia siihen vaaditaan. (Opintopolku 2015a.)

Syrjäytyneen nuoren tukemiseen kuuluu kunnan järjestämä nuorisotyö. Nuorisotyön tarkoitus on järjestää muun muassa nuorille työpajapalveluita tai erilaista etsivä nuorisotyötä. Etsivän nuorisotyön tarkoitus on tukea tuen tarpeessa olevaa nuorta ja ohjata hänet sellaisten palveluiden pariin, jotka tukevat ja edistävät hänen itsenäistymistä ja kasvua. (Edilex 2014.) Nuorisolain tarkoituksena on nuoren kasvun ja itsenäistymisen tukeminen sekä kasvu- ja elinolojen parantaminen. Lähtökohtana lain tavoitteen toteutumisessa ovat muun

muassa yhteisvastuu, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, tasa-arvo, monikulttuurisuus sekä elämän ja ympäristön kunnioittaminen. (Nuorisolaki 27.1.2006/72).

3 KOULUTUS SYRJÄYTYMISEN EHKÄISYKEINONA

Suomen koulutusjärjestelmä on ryhmitelty eri koulutusasteisiin (kuvio 2). Pääasiassa ylemmän asteen koulutuksessa voi opiskella vain alemman asteen opinnot suorittanut henkilö. Suomen koulutusjärjestelmä koostuu peruskoulusta, toisen asteen koulutuksesta ja korkean-asteen koulutuksesta. Peruskoulu on yhdeksänvuotinen ja siellä opiskellaan yleissivistäviä asioita. Lapsella on myös oikeus osallistua vuoden kestävään esiopetukseen ennen peruskoulun aloitusta. Toisen asteen koulutus on peruskoulun jälkeistä koulutusta ja se kattaa sisälleen lukio ja ammatillisen koulutuksen. (Opetushallitus 2015.)

Kuvio 2. Suomen koulutusjärjestelmä (Opetushallitus 2015a).

Peruskoulun jälkeen oppivelvollisuus on suoritettu. Sieltä nuori ei saa tutkintoa, mutta peruskoulu antaa valmiuden hakea jatko-opintoihin. Nuorella on mahdollisuus hankkia ammatillinen tutkinto tai ylioppilastutkinto. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015.) Korkea-asteen koulutusta järjestetään yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa. Lisäksi aikuiskoulutusta tarjotaan kaikissa koulutusasteissa. (Opetushallitus 2015.)

Suomessa toisen asteen perustutkinnon voi suorittaa joko koulutukseen johtavana tutkintona tai lukiokoulutuksena. Molempiin aloihin haetaan yhteishaun kautta. Yhteishaussa mieluisaan opiskelupaikkaan valituksi tulemiseen vaikuttavat opetusministeriössä säädetyt asetukset esimerkiksi hakutoivejärjestys, aikaisempi koulumenestys, sukupuoli ja työkokemus. (Hyyrykoski 2015; Opetushallitus 2015.)

Opiskelijan tavoitteena ammatillisessa tutkinnossa on saada suoritettua tutkinto sekä hänellä olisi laaja- alainen perusammattitaito opiskelemasta alastaan ja koulutusohjelman mukainen erityisosaaminen (Hyyrykoski 2015). Lukio on laajuudeltaan kolmivuotinen, mutta riippuen opiskelu motivaatiosta sitä voidaan lyhentää tai pidentää halutessaan. Opiskelijan tulee kuitenkin suorittaa lukio enintään neljässä vuodessa, jollei ole myönnetty erikseen pidennettyä opiskeluaikaa. (Opetushallitus 2015.)

Nuorella on myös mahdollisuus yhdistää ammattikoulu ja lukio suorittamalla kaksoistutkinto. Tämän lisäksi voi hakeutua kymppiluokalle tai VALMA koulutukseen korottamaan arvosanoja ja samalla nuori saa lisää mietintä aikaa tulevaisuuden valinnoille. (Opintopolku 2015.) VALMA-koulutukseen on yhdistetty ammattistartti ja erilaisia valmentavia koulutuksia. VALMA-koulutukseen voi hakea jos ei tiedä mitä haluaa peruskoulun jälkeen opiskella, jos haluaa korottaa peruskoulun päättötodistusta tai jos haluaa tutustua eri jatko-opintomahdollisuuksiin. (Opintopolku 2015b.)

Ammatillisen tutkinnon tai sen osia voi suorittaa myös oppisopimuskoulutuksella. Tämä tarkoittaa sitä, että suurin osa opinnoista suoritetaan käytännössä

työpaikalla, jonka lisäksi järjestetään teoriaopintoja työn ohella. Oppisopimusopiskelijalle luodaan oma henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, mistä selviää opintojen kesto sekä sen sisältö. Oppisopimusopiskelu on työn luonteista, se perustuu määräaikaiseen työsopimukseen ja työnantaja maksaa opiskelijalle siitä työehtosopimuksen mukaista palkkaa. (TE-palvelut 2015.) Toiseen asteen opintojen jälkeen nuoren on mahdollista kouluttautua lisää hakeutumalla korkeakouluun tai yliopistoon (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015).

Suomeen on tullut voimaan täysmääräisesti vuonna 2013 alusta nuorisotakuu. Nuorisotakuu tarkoittaa sitä, että jokaisella alle 25-vuotiaalle nuorelle tai 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan harjoittelu-, työ-, työpaja-, opiskelu- tai kuntoutuspaikka, jos työttömäksi joutumisesta on kulunut kolme kuukautta. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2015.) TE-toimistoon pitää ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi, jolloin TE-palveluiden asiantuntijat kertovat ja ohjaavat parhaiten sopivaan palveluun. Nuorelle, jolla ei ole koulutusta tai työtä, nuorisotakuu antaa mahdollisuuden lisätä ammattitaitoa ja työllisyyttä. (Nuorisotakuu 2015.)

Suomen valtio on tehnyt töitä syrjäytyneiden nuorten eteen kansalliseen toimintasuunnitelmaan. Toimenpideohjelma on kehitetty auttamaan nuorten syrjäytymistä vastaan, jossa tärkeimpiä asioita ovat lukiossa annettavan erikoisopetuksen lisäksi tehostettu opinto-ohjaus lukiossa, parempi puuttuminen opiskelijoiden ja koululaisten psyykkisiin ongelmiin sekä erilaiset toimenpiteet jotka vähentäisivät kouluväkivaltaa. (Wikman 2008.)

4 RYHMÄTOIMINTA OSANA NUORTEN TUKEMISESSA

Kun puhutaan ryhmästä, tarkoitetaan henkilöiden välistä yhteistoimintaa. Ryhmä sanalla tarkoitetaan joukkoa ihmisiä, jotka toimivat yhdessä päästäkseen haluttuun tavoitteeseen. Hyvällä ryhmällä on selkeä tavoite, tarkoitus ja tehtävä, jotka kaikki ovat omaksuneet. Tärkeää on, että ryhmän kaikki jäsenet ovat tasavertaisia ja jokaisen omaa ääntä kuunnellaan. Kaikkien tunteet ja tarpeet huomioidaan. Toiminnan ilmapiiristä tulisi luoda turvallinen, vapautunut, motivoiva ja tavoitteellinen. (Rasila & Pitkonen 2009, 8.)

Luova ja vapaasti toimiva ryhmätyöskentely edellyttää turvallista ilmapiiriä. Asioita, jotka edesauttavat turvallisuutta, ovat avoimuus, luotettavuus ja hyväksyntä. Turvallisessa ympäristössä jäsenet voivat helposti kertoa mielipiteensä, tunteensa ja ideansa. Ketään ei vähätellä ja työskentely tukee jokaisen jäsenen toimintaa. Tasavertaisessa ryhmässä jokaisella on samat mahdollisuudet. (Rasila & Pitkonen 2009, 10–11.) Ryhmään osallistujien kesken olisi hyvä päästä juttelemaan kahdenkeskeisessä ilmapiirissäkin, sillä niin ohjaajasta tulee ryhmäläiselle todellinen. Usein ryhmässä vedetään roolia ja esiinnyttään, kun taas kahdenkeskisessä tilanteessa ryhmäpaineen tuntu katoaa. (Innanen 2011, 19.)

Aina uutta ryhmää perustaessa, ryhmän toiminta ja jäsenten välinen yhteistyö kehittyy vähitellen yhdessä työskentelyn merkeissä. Ryhmän kehitysvaiheita kuvataan usein sanoilla muodostuminen, kuohunta, normiutumisen ja yhteistoiminta. Tätä kutsutaan 4-vaiheiseksi jaotteluksi. Kehitysvaiheita ei voida ohittaa ja ryhmän kehittyminen yhtenäiseksi voi viedä aikaa. Kehittyminen saattaa nopeutua, mikäli kaikki ryhmän jäsenet panostavat siihen ja yrittävät tietoisesti toimia ryhmän eduksi. (Rasila & Pitkonen 2009, 12.)

Ensimmäinen vaihe muodostuminen tarkoittaa toisin sanottuna tutustumista ja yhtenäistymistä. Ryhmän jäsenet saattavat olla täysin vieraita toisilleen, eikä jäsenillä ole tarkkaa kuvaa ryhmän tarkoituksesta tai tavoitteista. Ryhmä ei ole muodostunut vielä yhtenäiseksi ja jokainen vielä hakee paikkaansa. Ryhmän

ohjaajat ovat keskeisessä roolissa, sillä heiltä odotetaan tietoja ja ohjeita. Jäsenet olettavat ohjaajan ottavan ohjat käsiinsä. Muodostumisvaiheessa kannattaisi ryhmän sisäisesti keskustella paljon vapaamuotoisesti ja alkaa heti työskennellä yhdessä. Tärkeintä on, että jäsenet tulevat tutuiksi toisilleen. (Rasila & Pitkonen 2009, 13.)

Kuuhunta on ryhmän toinen kehitysvaihe. Jäsenet alkavat hakea omaa rooliaan ryhmässä ja hakevat toisistaan turvaa. Ryhmän sisässä saattaa muodostua pienempiä tiimejä, jotka kokevat yhtenäisyyttä paremmin keskenään. Tässä vaiheessa on kuitenkin tärkeää rikkoa pienet tiimit ja ryhmäytymiset ja työskennellä koko ryhmän kanssa yhdessä. (Rasila & Pitkonen 2009, 15.)

Kolmas vaihe on normiutumisen eli vakiintumisen. Ryhmä toimii yhdessä ja ohjeiden mukaisesti. Jäsenet kokevat yhteenkuuluvuutta. Tässä vaiheessa mehenki on usein vahva. Tavoitteet ja toimintamallit ovat tulleet kaikille tutuiksi ja toiminta on selkiytynyt. (Rasila & Pitkonen 2009, 16.)

Viimeinen ryhmän vaihe on yhteistoiminta. Tätä voidaan kutsua myös tavoitteellisen työskentelyn vaiheeksi. Ryhmän toiminta on tehokasta ja ilmapiiri on vapautuneen rentoa. Jäsenet ovat oppineet tuntemaan toisensa ja tuntevat olonsa turvalliseksi. (Rasila & Pitkonen 2009, 17–18.)

Ryhmätoimintaa ylläpitäessä ohjaajan pitäisi saada jokainen ryhmän jäsen osallistumaan keskusteluun ja opittavaan asiaan. Ohjaajien roolina on toimia opastajana, antaa mallia ongelmanratkaisussa, auttaa tavoitteiden laatimisessa ja tulevaisuuden suunnittelussa sekä opastaa tiedon etsinnässä. Ohjaajan rooli on opastaa ja antaa suuntaa, ei opettaa tai painostaa. (KSL 2005.) Nuorten kanssa ryhmässä keskiössä ovat itse nuoret, heidän muodostama ryhmä ja ryhmän päämäärä. Ohjaajat toimivat nuoria varten ja heidän on muistettava, että ryhmän pitää vastata nuorten tarpeisiin, ei ohjaajien. (Kivelä & Lempinen 2009, 42.)

Opettajankoulutuslaitoksen Hämeenlinnan yksikössä vuonna 2004 aloitettiin nelivuotinen SYTYKE-hanke, jonka tarkoituksena oli ehkäistä syrjäytymistä (Lehtonen 2008, 14). Tavoitteena oli kehittää oppilaitoksien toimintamalleja sekä

opettajien valmiuksia ennaltaehkäistä nuorten syrjäytymistä ja huomioida syrjäytymisvaarassa olevat nuoret. Yksi hankkeen pääajatuksista oli saada peruskoulun heikosti motivoituneet oppilaat pysymään mukana opinnoissa sekä löytää jokaiselle sopiva koulutusvaihtoehto ja kehittää koulujen toimintaa niin, että peruskouluissa otettaisiin aiempaa enemmän huomioon oppilaiden yksilölliset tarpeet. (Lehtonen 2008, 19–20.) Hankkeeseen on liittynyt muun muassa opinnäytetyöprojekteina vedetyt ryhmätoiminnot kahdeksas- ja yhdeksäsluokkaisten oppilaiden motivoimiseksi ja koulumenestyksen tukemiseksi. Ryhmätoiminnan avulla pyrittiin suuntamaan oppilaita heidän omien kiinnostuksien mukaan koulutusaloille ja kannustettiin opiskelemaan kohti parempia arvosanoja. Projektin päätteeksi todettiin, että toiminnasta oli hyötyä enemmän kahdeksäsluokkalaisille hyötyä, sillä heillä oli löytyneen motivaation jälkeen vielä vuosi aikaa parantaa kouluarvosanoja, jotta he pääsisivät haluamaansa koulutusvaihtoehtoon opiskelemaan. Yhdeksäsluokkalaisilla ei ollut enää niin suurta mahdollisuutta parantaa arvosanoja, mutta heitä motivoitiin tulevaan elämään ja tutustutettiin haluamiinsa ammattialoihin. Toiminta koettiin motivoivaksi, sillä oppilaat otettiin yksilöllisemmin huomioon verrattuna tavalliseen luokkaopetukseen. (Lehtonen 2008, 35–36.)

5 PROJEKTIN TEHTÄVÄ JA TAVOITE

Opinnäytetyöprojektin tehtävä oli ryhmätoiminnan avulla motivoida Halikon Armfeltin koulun 9.luokkalaisten nuorten koulunkäynnin jatkamista peruskoulun jälkeen ja auttaa heitä koulutusalan valinnassa. Tavoitteena on löytää nuorille mieleinen jatko-opintopaikka.

6 PROJEKTIN EMPIIRINEN TOTEUTTAMINEN

Pois syrjästä – hankkeen tavoitteena on ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä sekä heidän ylisukupolvisten ongelmien syntymistä. Hankkeen tarkoitus on ehkäistä edellä mainittuja ongelmia parantamalla peruspalveluja sekä puuttamalla mahdollisimman varhaisessa vaiheessa syrjäytymistä lisääviin tekijöihin. Hanke toteutetaan aikavälillä 1.1.2014 – 31.10.2016 ja sitä hallinnoi Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. (Satakunnan sairaanhoitopiiri 2014.)

Hankkeessa keskitytään kokonaisvaltaiseen perheiden auttamiseen. Hankkeessa pyritään avuntarpeen varhaiseen tunnistamiseen. Nuorten kohdalla pohditaan uusia toimintamalleja koulupoissaolojen ja muiden ongelmien estämiseksi. Hankkeen päättyessä tavoitteena on, että kunnilla on yhtenäiset valmiudet ratkaista erilaisia ylisukupolven ongelmia sekä saada organisaatiot tekemään verkostoitunutta yhteistyötä. (Satakunnan sairaanhoitopiiri 2014.)

Salossa Pois syrjästä -hanketta vetää hankkeen yhdyshenkilö terveyden edistämisen koordinaattori Marita Päivärinne. Salossa toimintaa järjestetään matalankynnyksen periaatteella. Hanketta toteutetaan perustamalla työryhmiä, järjestämällä koulutusta ja kouluttamalla tukihenkilöitä. Kohderyhmänä ovat Salon kaupungin toimijat, lapset, nuoret ja heidän perheensä. (Kaste 2015.)

Vuonna 2010 syrjäytyneitä 15–29 –vuotiaita nuoria oli 51300 (Myrskylä 2012). Lasten ja nuorten syrjäytyminen on vakava asia sillä on tutkittu, että syrjäytymiselle altistavia tekijöitä ovat esimerkiksi koulutuksen puute, maahanmuutto, köyhyys tai vanhemman mielenterveys- ja päihdeongelmat (THL 2012). Koulutuksen puuttuminen lisää nuorten työttömyyttä, joka vaikuttaa myös nuoren varallisuuteen ja sitä kautta taas altistaa syrjäytymiselle. Tärkeää onkin, että syrjäytymistä yritetään ennalta ehkäistä ja siihen puututaan hyvissä ajoin. Syrjäytymistä voidaan ehkäistä esimerkiksi tukemalla nuoria ja heidän perheitään sekä takaamalla sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2015.)

Tiedollista pohjaa on haettu Melinda, Arto, Ebsco, CINAHL ja Medic-tietokannoista. Tietokannoista on haettu tietoa sanoilla ”oppilas”, ”koulumotivaatio”, ”syrjäytyminen”, ”koulutus”, ”syrjäytynyt nuori”, ”nuori”, ”opiskelu”, ”nuori ja opiskelu”, ”ryhmätoiminta”, ”ryhmä”, ”nuori ryhmässä” ja ”uravalinta”. Lisäksi tiedonhaussa on käytetty kaikkia näitä sanoja yhdessä. Hakutulokset on rajattu vuosiin 2005- 2015. Lisäksi syrjäytymiseen liittyvää kirjallisuutta löytyi esimerkiksi Sosiaali- ja terveysministeriön, Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitoksen sekä Opetusministeriön nettisivuilta. Samoilla hakusanoilla haettiin teoksia myös Salon kaupungin kirjastosta, Someron kaupungin kirjastosta, Turun ammattikorkeakoulun Salon yksikön kirjastosta ja Loimaan kaupungin kirjastosta. Työhön on yritetty etsiä englanninkielisiä tutkimuksia Cinahlistä hakusanoilla ”Student”, ”school”, ”motivation”, ”education”, ”social exclusion” ja ”study”. Aiheesta ei kuitenkaan löytynyt sopivia englanninkielisiä tutkimuksia.

6.1 Projektin suunnittelu

Ennen opinnäytetyön tekemistä on tehty anomus opinnäytetyönä toteutettavasta projektista, johon on myönnetty lupa Pois syrjästä-hankkeen koordinaattori Marita Päivärinteeltä (liite 1).

Ryhmätoiminnan suunnittelu tehtiin yhteistyössä Pois syrjästä- hankkeen yhdyshenkilö Marita Päivärinteen sekä hankkeen projektityöntekijä terveydenhoitaja Kati Klénin, opinnäytetyötä ohjaavien opettajien Sirpa Nikusen ja Tiina Pelanderin sekä Halikon Armfeltin yläkoulun rehtori Hannu Pölösen ja yhteisöpedagogi Mikko Siekkisen kanssa suunnitelmapalaverissa. Palaverissa koulunhenkilökunnalta saatiin ehdotuksia erilaisista ryhmätoiminnan kokoonpanoista, kuten ryhmä päihdemyönteisille tytöille tai ryhmä heikosti koulunkäynnissä pärjääville oppilaille. Lopulta päädyttiin, että eniten ryhmätoimintaa kaipaavat yhdeksäsluokkalaiset oppilaat, joilla ei ole tarkkaa suuntaa jatko-opintojen suhteen.

Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin syyskuussa 2015 ja toimeksianto (liite 2) opinnäytetyöhön tuli Satakunnan sairaanhoitopiirin Pois syrjästä -hankkeen kautta. Salossa hankkeen tiimoilta toivottiin nuoriin kohdistuvaa toiminnallista opinnäytetyötä tukemaan koulunkäyntiä ja sitä kautta ehkäisemään syrjäytymistä.

Ryhmätoimintaa pystytään järjestämään erityistuen tarpeessa oleville nuorille joko jonkin järjestön omana toimintana tai yhteistyönä erilaisten toimijoiden kanssa. Ryhmätyöskentelyn tarkoitus on tukea nuorta elämänhallinnassa ja tunnistaa syrjäytymiseen johtavia riskitekijöitä. Ryhmätoiminnalla on selkeä tavoite, jota kohti pyritään. (Kivelä & Lempinen 2009, 28–29, 37). Projektin ryhmätoiminnan tavoitteena on, että nuoret löytäisivät itsellensä sopivan jatko-opintopaikan. Ryhmätapaamisissa keskipisteeksi on otettu tahdon kuunteleminen, jotta tapaamisista saadaan nuorille mieleisiä. Jokainen ryhmän jäsen otetaan yksilöllisesti huomioon ja pidetään huoli, että kaikki saavat puheenvuoron. Kaikilla on mahdollisuus vaikuttaa toimintaan. Ryhmätapaamisissa kartoitetaan tulevaisuuden ammattihaaveet ja keskustellaan, mitä tavoitteita nuoren tarvitsee asettaa itsellensä, jotta pääsee opiskelemaan tähän ammattiin. Toiminta järjestetään pääosin oppilaiden koulun tiloissa koulupäivien päätteeksi. Ryhmätoiminnan vetämiseen on valmistauduttu hakemalla tietoa eri kirjallisuuden lähteistä. Sen avulla on pystytty suunnittelemaan pohjaa ja sisältöä tapaamiskerroille.

Projektin aikatauluttaminen määrittelee projektin keston ja etenemisen. Aikataulusta tulee käydä ilmi, mitä milloinkin tehdään ja missä järjestyksessä. (Varanki 2010.) Ennen jokaista ryhmätapaamista nuorten kanssa tehtiin sisältösuunnitelmat. Suunnitelmat pitävät sisällään ryhmätapaamisten tavoitteet, sisällön, menetelmät, arvioinnin ja käytetyn ajan. Aikaa ryhmätapaamisiin on varattu noin tunti kerrallaan ja mahdollisten yksilötapaamisten kesto määräytyy nuorten tarpeiden mukaan. Ryhmä- ja yksilötapaamisten sisällöksi sovittiin yhdeksäsluokkalaisten tukeminen ja valmistelu tulevaan yhteishakuun. Tapaamisissa kerrotaan ammatinvalintaan ja koulutukseen liittyvistä asioista,

jonka jälkeen keskustellaan aiheesta heränneistä kysymyksistä ja pohdinnoista. Ryhmän sisältösuunnitelmiin pyrittiin sisällyttämään nuorten tarpeita sekä Armfeltin koulun henkilökunnalta tulleita toiveita.

Nuorille ryhmä tarkoittaa merkittävää oppimisympäristöä, yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittämistä. Ryhmätoiminta antaa uusia näkökulmia, vertaistukea ja yhteisiä kokemuksia ryhmässä olemisesta. Ryhmää voidaan kuvailla peilipintana, josta nuoret itse tarkastelevat itseään, omia toimintojaan ja valintojensa vaikutusta. Ensisijaisesti toiminnan avulla jokainen saa uusia kokemuksia, ajatuksia ja näkemyksiä tulevaisuudesta. (Kivelä & Lempinen 2009, 30.) Ryhmätoiminnan maksimaaliseksi osallistujamääräksi sovittiin kahdeksan henkilöä. Ohjaajia ryhmässä on neljä ja toimintamalliksi on ajateltu, että kaksi ohjaajista keskittyy enemmän ohjaamiseen ja kaksi muuta huomioi ryhmäläisten toimintaa. Ryhmätapaamisten ohella järjestetään myös yksilötoimintaa. Yhteydenpitoa varten luotiin Facebook -ryhmä Jelppi, jonka kautta nuoret saivat esittää kysymyksiä ja ilmoittaa osallistumisensa tapaamisiin.

Projektia varten tehdystä tiedotteesta tulee käydä ilmi muun muassa tiedotettava asia lyhyesti ja ymmärrettävästi. Se tulee olla heti tiedotteen alussa. Tärkeintä on, että tiedotteesta tulee ilmi missä, miksi, mitä ja kuka järjestää. Tiedotteen lopuksi täytyy olla nähtävissä järjestäjien yhteystiedot. (Metso 2012.) Projektin toteuttamista varten on tehty tiedote (liite 3), joka on lähetetty oppilaiden vanhemmille opiskeluhallinto-ohjelma Wilman kautta. Tiedotteesta kerrotaan järjestetystä ryhmätoiminnasta, miksi sitä järjestetään ja keitä sitä järjestää sekä ryhmätoiminnan vapaaehtoisuudesta nuorille.

Oleellinen työkalu ohjaajille on ryhmäpäiväkirja. Sen avulla kyetään pitämään paremmin ryhmän toimintaprosessin kokonaiskuva ja -rakenne koossa. Päiväkirja sisältää erilaisia havaintoja ja huomioita toiminnasta ja ryhmän osallistujista. Päiväkirjamerkinnöistä saadaan materiaalia mahdollisen toiminnan tuloksellisuuden arviointia ajatellen. Päiväkirjamaiset muistiinpanot kerryttävät materiaalia ja lopulta omien merkintöjen avulla voidaan huomioida ryhmätoiminnan tuloksellisuutta. Muistiinpanojen avulla pystytään

tarkastelemaan kaikkien tapaamisten kokonaisrakennetta (Kivelä & Lempinen 2009, 91.) Ryhmätapaamisissa katsotaan nuorten käyttäytymistä, eleitä, asenteita ja osallistumista tapaamisten toimintaan. Tapaamisten aikana ja heti niiden päätyttyä ohjaajien kesken puitiin omat mielipiteet sekä jokaisen tekemät huomiot ja sitten kirjoitettiin vielä vapaamuotoisesti päiväkirjaa ryhmätapaamisen kulusta ja nuorten toiminnoista.

Ryhmän arvioinnilla tarkoitetaan toiminnan aikana tai jälkikäteen tapahtunutta arvottavaa tarkastelua. Arviointi voi pitää sisällään ryhmän sisäistä itsearviointia, ohjaajien ja taustaorganisaation prosessiarviointia, tutkijan tai opiskelijoiden suorittamaa tutkimusta tai näiden yhdistelmiä. Oleellisinta kuitenkin on, että arviointi kirjataan järjestelmällisesti ylös ja siitä tuotettu tieto viedään eteenpäin ja käytetään hyödyksi. Arvioinnin avulla pyritään näyttämään toiminnan vaikutuksia ja muutoksia. (Kivelä & Lempinen 2009, 46.) Ryhmätapaamisia arvioitiin nuorten käyttäytymisen seurannalla ja nuorten antamalla suullisella ja kirjallisella palautteella. Samalla nuorten osallistumisesta ja aktiivisuudesta tehtiin huomioita. Tapaamisten toteutuneesta sisällöstä otettiin myös valokuvia raportoinnin havainnollistamiseksi. Valokuvien ottamiseen pyydettiin ryhmäläisiltä suullinen lupa.

Usein palautteen saaminen tai sen antaminen koetaan vaikeaksi ja vaivaantuneeksi. Tähän johtavia syitä on esimerkiksi se, että arkikielessä positiivinen ja negatiivinen palaute on käännetty joko kehumiseksi tai haukkumiseksi. (Kivelä & Lempinen 2009, 40–41). Asiallisen palautteen ja kiitoksen antaminen motivoivat ja luovat ryhmälle toivottua yhteishenkeä. On tärkeää, että onnistumiset huomioidaan ja kiitos kerrotaan julki. Edes kielteisen palautteen antamista ei tulisi pelätä, vaan se tulisi esittää asiallisesti oikeanlaisessa tilanteessa ja turvallisessa ilmapiirissä (Työturvallisuuskeskus 2015). Palautetta annetaan kohteen tekoihin ja toimintaan liittyen, ei hänen ominaisuuksiinsa puuttuen. Palautteen antajan on kyettävä perustelemaan näkökantansa sekä annettava myös mahdollisuus muille näkökulmille. (Kivelä & Lempinen 2009, 41.) Nuorilta pyritään saamaan jatkuvaa suullista ja

vapaamuotoista kirjallista palautetta (liite 4) ryhmän hyödyllisyydestä ja vaikuttavuudesta.

Projekti toteutetaan ryhmätoimintana viikkojen 43–48 aikana, jonka jälkeen ryhmätoiminta jatkuu kevääseen 2016 Terveystieteiden kehittämistehtävän merkeissä.

Ensimmäisen ryhmätapaamisen (20.10.2015) sisältösuunnitelmaksi (taulukko 1) sovittiin ryhmäläisiin tutustuminen, opinnäytetyön aiheen esittäminen, Facebook ryhmän esittäminen, nuorten toiveiden kartoitus ja aikataulujen sopiminen. Ryhmätoimintaa seurattiin huomioimalla nuorten ilmeitä, eleitä ja innostumista tapaamisessa. Tapaamisen lopussa nuoret saivat lapuille kertoa toiveitaan tulevista ryhmätapaamisista.

Taulukko 1. Ryhmätapaaminen 20.10.2015.

Tavoite	Sisältö	Menetelmät	Arviointi	Aika
Nuoret oppivat tuntemaan keitä ryhmän vetäjät ovat	Ryhmän vetäjien esittely	Vetäjät esittelevät kertovat nimensä ja koulutustaustansa		5 min
Nuoret tietävät minkä takia ryhmätoimintaa järjestetään. Nuoret yritetään saada innostumaan ryhmätoiminnasta	Opinnäytetyön aiheen esittäminen	Kerrotaan projektista, johon ryhmätoiminta perustuu Painotetaan rentoa ja mukavaa yhdessäoloa	Arvioidaan nuorten innostumista ryhmätoimintaa kohtaan	10 min
Ryhmäläiset oppivat tuntemaan toisensa	Ryhmän jäsenten tutustuminen toisiinsa	Nuoret kertovat keitä ovat	Nuorten halukkuus tutustua muihin ryhmäläisiin	5 min
Nuoret tietävät ryhmätoiminnan keston	Aikatauluun tutustuminen	Nuorille kerrotaan kuinka kauan ryhmätoimintaa on tarkoitus järjestää, kuinka monta kertaa viikossa ja kuinka kauan tapaamiset yleensä kestävät	Nuorten aikataulujen sovittaminen ryhmän aikatauluihin	5 min
Nuoret tietävät Facebookin Jelppi-ryhmästä ja liittyvät siihen	Kerrotaan Facebookin Jelppi-ryhmästä	Kerätään paperille ylös oppilaiden nimet, jotka ovat halukkaita liittymään Jelppi-ryhmään	Nuorten halukkuus sitoutua ryhmätoimintaan	5 min
Kartoitetaan nuorten toiveet ryhmätoiminnasta	Toivekysely	Nuorille annetaan toivekyselylaput, joihin he voivat kirjoittaa toiveitaan ja ajatuksiaan ryhmätoimintaan liittyen	Nuorten kiinnostus vaikuttaa ryhmän toimintaan ja sisältöön	5 min
Nuoret tietävät milloin ryhmä kokoontuu seuraavan kerran	Sovitaan seuraava tapaamiskerta	Sovitaan yhdessä nuorten kanssa heille sopiva seuraava tapaamiskerta	Nuorten tahdon huomioiminen ja heidän innokkuutensa tulla seuraavaan ryhmätapaamiseen	5 min

Toisessa ryhmätapaamisessa (26.10.2015) sisältösuunnitelman (taulukko 2) tavoitteeksi sovittiin nuoria kiinnostavien koulutusalojen ja ammattien kartoitus. Näiden pohjalta etsitään nuorelle mielekäs tutustumiskohde. Lisäksi keskustellaan nuorten kanssa tulevasta työelämään tutustumisesta ja huolehditaan, että kaikilla on harjoittelupaikka kahdeksi viikoksi. Rennon tunnelman luomiseksi tapaamisessa tarjottiin kahvia, mehua ja pientä naposteltavaa nuorille.

Taulukko 2. Ryhmätapaaminen 26.10.2015.

Tavoite	Sisältö	Menetelmät	Arviointi	Aika
Rennon tunnelman luominen	Kahvi- ja meuhetki	Kuulumisten vaihtoa ryhmäläisten kesken		10 min
Nuoria kiinnostavien koulutusalojen ja ammattien kartoittaminen	Nuoret kirjoittavat kartongille heitä	Keskustellaan ja pohditaan mitä vaatimuksia opiskeltaviin aloihin ja ammatteihin liittyy.	Tarkkaillaan nuorten aktiivisuutta ryhmässä ja mietitään mitä ajatuksia keskustelu heissä herättää	20 - 25 min
Nuoren oman tulevaisuuden pohtiminen	kiinnostavat koulutusalat ja ammatit	Puhutaan tutustumisesta Salon ammattikouluun, jonka he tekivät koulunsa kanssa.		
Selvitetään nuoria kiinnostavat työpaikka – ja tutustumiskohteet	Nuoret kirjoittavat paperille heitä kiinnostavat tutustumiskohteet	Ehdotusten perusteella valitaan myöhemmin tutustumiskohde, johon yritetään päästä tutustumaan	Ehdotusten perusteella saadaan lisää tietoa aloista, jotka kiinnostavat nuoria	5 min
Selvitetään mihin paikkoihin nuoret ovat menossa TET-harjoitteluun	Nuoret kertovat mihin ovat menossa TET-harjoitteluun	Kysellään ovatko nuoret hankkineet TET-paikan ja miten he ovat valmistautuneet TET-harjoitteluun.	Tarkastellaan ovatko nuoret olleet omatoimisia ja aktiivisia hankkimaan TET-paikkaa.	10 min
Yritetään saada nuoret liittymään Facebookin jelppi-ryhmään	Nuoret lähettävät ryhmään liittymispyynnöt Facebookissa	Nuoret hyväksytään Jelppi-ryhmän jäseniksi	Arvioidaan ja tarkkaillaan nuorten aktiivisuutta ja sitoutumista ryhmätoimintaa kohtaan	5 min
Sovitaan seuraava ryhmätapaaminen	Sovitaan seuraavan tapaamiskerran päivämäärä ja kellon aika	Valitaan yhdessä sopiva aika	Katsotaan ovatko nuoret innokkaita seuraavalle tapaamiselle	5 min

Kolmannessa ryhmätapaamisessa (16.11.2015) sisältösuunnitelman (taulukko 3) tavoitteeksi sovittiin yhteishausta ja ammattivalinnasta keskusteleminen. Nuoret johdatellaan aiheeseen katsomalla yhteishakuun liittyviä videoita Youtubesta: ”Yhteishaku.. ääk” ja ”Tulevaisuuden rakentaja” (Anzuvlog 2014, Suvisuo 2015). Videoissa esiintyvät henkilöt kertovat omista kokemuksistaan ammatinvalinnasta ja yhteishaun tekemisestä. Lisäksi nuoret saavat tehdä ajatuskartan, jossa he miettivät mahdollisia tulevaisuuden ammatteja sekä omia vahvuuksiaan. Kysellään vielä nuorten työelämään tutustumisjaksojen kuulumiset. Tapaamisessa on tarjolla pientä syötävää.

Taulukko 3. Ryhmätapaaminen 16.11.2015.

Tavoite	Sisältö	Menetelmät	Arviointi	Aika
Mukavan tunnelman luominen	Pientä suoilaista naposteltavaa, esim. suolakeksit	Tarjotaan pientä naposteltavaa koko tapaamisen ajan		Tarjolla koko ajan
Auttaa nuoria ammatinvalinnassa ja ymmärtää enemmän yhteishausta	Video	Katsellaan yhdessä videoita yhteishakuun liittyen. "Yhteishaku.. ääk" ja "Tulevaisuuden rakentaja"	Tarkkaillaan nuorten ilmeitä ja eleitä, miten reagoivat videon sisältöön	15 min
Ajatuksien herättelyä aiheesta	Keskustellaan nuorten kanssa videoiden herättämistä ajatuksista ja yhteishaun ajankohtaisuudesta	Keskustelua videoiden pohjalta	Selvitetään oliko videot hyödyllisiä nuorille ja huomioidaan keskusteluun osallistumisen aktiivisuutta	10 min
Kartoitetaan nuorten omat ajatukset tulevaisuudesta ja omasta minästään	Ajatuskartan luominen omasta minästä	Jokainen tekee oman ajatuskartan itsenäisesti paperille	Toimintaan osallistuminen ja asennoituminen	5min
Selvitetään nuorten fiilikset TET-harjoittelusta	TET-harjoittelu	Keskustellaan nuorten TET-harjoittelun kulusta	TET-jakson hyödyllisyys	5 min
Sovitaan seuraava ryhmätapaaminen	Sovitaan seuraavan tapaamiskerran päivämäärä ja kellon aika	Valitaan yhdessä sopiva aika	Katsotaan ovatko nuoret innokkaita seuraavalle tapaamiselle	5 min

Neljänteen ryhmätapaamiseen (23.11.2015) sisältösuunnitelmaan (taulukko 4) asetettiin tavoitteeksi sosiaali- ja terveysalaan tutustuminen. Tutustuminen

tapahtuu Turun ammattikorkeakoulussa, Salon toimipisteen hoitotyönluokassa. Samalla kierretään myös koulun muita tiloja. Nuorille on järjestetty hoitotyönluokkaan kolme eri pistettä. Pisteiden sisältävät hoitotyöhön liittyviä asioita, kuten hoitovälineisiin sekä nukkeihin ja niiden toimintoihin tutustuminen. Lisäksi UV-laitteen avulla nuori pääsee itse kokeilemaan omien käsiensä puhtautta. Nuorille annetaan täytettäväksi kirjallinen vapaamuotoinen palaute, jossa on annettu johdatteluvia kysymyksiä palautteenannon helpottamiseksi. Vapaamuotoisessa palautelapussa nuorelta kysytään ”Mielestäni tapaamisissa on ollut hyvää...”, ”Mielestäni tapaamisissa olisi voinut tehdä toisin...” ja ”Tuleviltä tapaamisilta toivoisin...”. Lopuksi suunnitellaan ja päätetään seuraavasta ryhmätapaamisesta liittyen terveydenhoitajaopintojen kehittämistehtävään. Tässä tapaamisessa on tarkoitus tehdä yhdessä ruokaa ja miettiä sekä keskustella menneistä tapaamisista.

Taulukko 4. Ryhmätapaaminen 23.11.2015.

Tavoite	Sisältö	Menetelmät	Arviointi	Aika
Tutustua koulun tiloihin	AMK – tiloihin tutustuminen	Kiertäminen koulussa	Nuorten innostus/kiinnostus tutustumiskohteeseen	10 min
Rennon tunnelman luominen	Mehu- ja naposteluhetki	Kuulumisten vaihtoa ryhmäläisten kesken		5 min
Luodaan konkreettinen käsitys sosiaali- ja terveysalasta	Sosiaali- ja terveysalaan tutustuminen tehtävapisteen avulla	Tehtävapistet: Hoitotyönvälineet, nuket ja toiminnallinen piste	Tarkkaillaan nuorten aktiivisuutta ja kiinnostuneisuutta	30 min
Ryhmätoiminnan kehittäminen saatujen palautteiden avulla	Palautekysely	Palautteen anto kirjallisesti	Arvioidaan onnistumista ryhmätapaamisissa ja miten kehittää jatkossa toimintaa	5 min
Saadaan sovittua kaikille mieluinen ruokailutilanne	Seuraavasta tapaamiskerrasta keskustelu (Ruuanlaitto)	Keskustellaan ja päätetään yhdessä mitä ruokaa tehdään		5min
Sovitetaan seuraava ryhmätapaaminen	Sovitetaan seuraavan tapaamiskerran päivämäärä ja kellon aika	Valitaan yhdessä sopiva aika	Katsotaan ovatko nuoret innokkaita seuraavalle tapaamiselle	5 min

6.2 Ryhmätoiminnan toteutus ja arviointi

Ensimmäinen ryhmätapaaminen (20.10.2015)

Ensimmäisellä ryhmätapaamisella ennen nuorien saapumista tapaamispaikalle keskusteltiin Halikon yläkoulun yhteisöpedagogin ja kahden opinto-ohjaajan kanssa. Opinto-ohjaajat eivät olleet juurikaan kertoneet nuorille ryhmätoiminnasta. Ensimmäinen tapaaminen pidettiin koulun luokahuoneessa, johon opinto-ohjaajat hakivat nuoret. Ryhmätapaamisessa esiteltiin ryhmänvetäjät ja opinnäytetyöhön liittyvä ryhmätoiminta. Tämän jälkeen nuoret saivat esitellä itsensä. Tapaamisen lopuksi pidettiin vielä toivekysely, johon nuoret saivat kirjoittaa vapaamuotoisesti, mitä toivovat ryhmätapaamisilta (kuva 1). Nuorille annettiin myös mahdollisuus osallistua Facebook ryhmään. Ensimmäisen ryhmätapaamisen lopuksi suunniteltiin seuraavaa tapaamisajankohtaa ja paikkaa.

Kuva 1. Oppilaiden toivekysely-laput.

Ensimmäiseen tapaamiseen osallistui ryhmänvetäjistä kolme, yksi yhteisöpedagogi ja viisi nuorta. Tapaamisesta puuttui yksi ryhmänvetäjä ja yksi nuori. Tapaamista odotettiin odottavin ja jännittynein tuntein. Opinto-ohjaajat kertoivat, että nuoriakin jännitti ensimmäinen tapaaminen. Positiivisesti yllätti se,

että nuoret saapuivat paikalle, vaikka he eivät olleet saaneet tarjoakaan tietoa ryhmätoiminnasta. Ryhmätapaamisessa korostettiin nuorille, että tapaamisissa pyritään mukavaan yhdessä tekemiseen ja rentoon tunnelmaan. Rento tunnelma luodaan antamalla nuorille mahdollisuus vaikuttaa tulevien ryhmätapaamisten sisältöihin. Ryhmätapaamisen alussa nuoret vaikuttivat hieman vastahakoisilta ja varautuneilta, mutta loppua kohden he olivat myönteisempiä ryhmätoimintaa kohtaan. Nuorten kanssa sovittiin, että tapaamiset järjestetään heidän aikataulujensa ja innokkuutensa mukaisesti. Jatkossa pyritään tapaamaan nuoria kerran viikossa. Kaikki nuoret kirjoittivat paperille toiveensa, joita olivat:

”Joo olen kiinnostunut.”

”Mieluummin ryhmätapaaminen ku yksilönä.”

”Voitais tehdä ruokaa ja kattoo leffaa.”

Tapaamisen lopussa saatiin kaikilta nuorilta hyväksyntä, että he liittyvät Facebook-ryhmään. Ryhmän avulla voidaan pitää tiiviimmin yhteyttä nuoriin ja sopia ryhmä- ja yksilötapaamisia. Facebook -ryhmään liittyminen kertoo, että nuoret ovat kiinnostuneita sitoutumaan ryhmätoimintaan.

Ensimmäinen ryhmätapaaminen herätti ohjaajissa seuraavia ajatuksia:

”Huojentunut olo.”

”Positiivinen fiilis.”

”Turhaan jännitettiin.”

Toinen ryhmätapaaminen (26.10.2015)

Toinen ryhmätapaaminen pidettiin Halikon yläkoululla, jonne nuoret saapuivat oma-aloitteisesti. Tilana käytettiin yhteisöpedagogin toimistoa, jossa oli sopivan kotoinen sisustus kaikkine sohvineen ja nojatuoleineen. Tapaaminen aloitettiin kahvin juonnin ja kuulumisten vaihdon merkeissä. Kahvittelun jälkeen nuoria kehoitettiin kirjoittamaan kartongille heitä kiinnostavat ammatit tai opiskelupaikat

(kuva 2). Esille tulleiden ammattien ja opiskelupaikkojen pohjalta mietittiin sopivia tutustumiskäyntejä eri työpaikkoihin tai kouluihin. Tapaamisessa sovittiin alustavasti viidelle nuorelle tutustumiskohteet. Yksi nuorista ei halunnut lähteä tutustumaan mihinkään, sillä hänen sukulaisellaan on häntä kiinnostavan alan yritys. Tunnin loppupuolella selvitettiin nuorten työelämään tutustumispaikat ja varmistettiin, että kaikilla on paikat saatuna. Lopuksi päätettiin, että seuraava yksilö- tai ryhmätapaaminen sovitaan Facebook-ryhmän kautta.

Kuva 2. Nuoria kiinnostavat ammatit.

Toiseen tapaamiseen osallistui kolme ohjaajaa ja kuusi nuorta. Tyytyväisiä oltiin siihen, että kaikki nuoret saapuivat paikalle. Tunnelma tuntui myös rennommalta, koska tapaaminen aloitettiin ”vapaamuotoisemmin” kahvihetkellä. Nuoret keskittyivät tapaamiseen pääasiassa hyvin ja he uskalsivat kysellä enemmän askarruttavista asioista. Tuntui, että nuoret olivat aidosti kiinnostuneita saamastaan avusta ja tuesta. Tavoitteena oli saada nuoret miettimään heitä

kiinnostavia koulutus- tai ammattialoja ja jokainen kertoi ainakin yhden alan, joka kiinnostaa.

”Kosmetologi.”

”Lastentarhanopettaja.”

”Pintakäsittelijä.”

”Datanomi.”

”Sosiaali- ja terveysala.”

”Autokorjaaja.”

”Salon lukio.”

Tyytyväisiä oltiin siihen, että nuoret löysivät ainakin yhden kiinnostuksen kohteen. Tämän pohjalta otettiin yhteyttä eri työpaikkoihin tai kouluihin ja tutustumiskäynnin. Nuorien halukkuus osallistua tutustumiskäynteihin varmistettiin vielä ennen tapaamisten sopimista.

Viikolla 45–46 nuoret olivat työelämään tutustumassa, jolloin yhteydenpito heihin tapahtui Facebookin Jelppi -ryhmän (kuva 3) avulla. Facebookin kautta sovittiin ajankohdat yksilötapaamisille ja kysyttiin nuorten kuulumisia työelämään tutustumiseen liittyen.

Kuva 3. Facebook Jelppi – ryhmä.

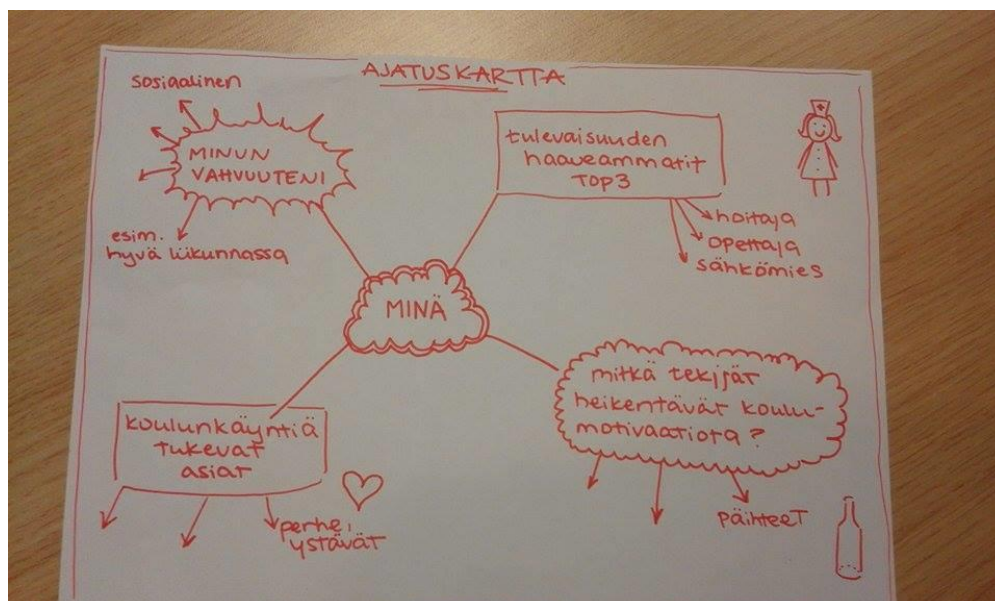
Tarvittaessa ryhmätoiminnan lisäksi nuorella oli mahdollisuus saada yksilöllistä ohjausta. Yksilötoiminta sisälsi esimerkiksi tutustumista nuorta kiinnostaviin kouluihin ja työpaikkoihin. Kiinnostuksen kohteiden perusteella yritettiin etsiä sopivia tutustumiskohteita toisen ryhmätapaamisen pohjalta. Tutustumiskohteisiin oltiin yhteydessä ja selvitettiin mahdollisuus tutustumiskäyntiin.

Viikoille 45–46 pyrittiin järjestämään yksilötoimintaa ja tutustumista eri kouluihin ja työpaikkoihin. Yhteydessä oltiin Salon lukioon, Salon beauty headlineen ja yksityisyrittäjään pintakäsittelyalalla, joihin sovittiin alustavasti tapaamismahdollisuuksia. Nuoriin oltiin yhteydessä Facebook-ryhmä Jelpin kautta sekä yksityisviesteillä. Osa ilmaisi halukkuutensa mennä tutustumaan, mutta heidän kanssaan ei ole saatu toistaiseksi sovittua sopivaa aikataulua. Osa

ei vastannut viesteihin toistuvista kyselyistä huolimatta. Viikolle 45 yritettiin järjestää pieni tapaaminen ryhmälle kahvilaan, mutta nuorten työelämään tutustumisen vuoksi aikataulut eivät kohdanneet.

Kolmas ryhmätapaaminen (16.11.2015)

Kolmas ryhmätapaaminen pidettiin Halikon yläkoululla, johon osallistui neljä nuorta ja neljä ohjaajaa. Kaksi nuorista ei päässyt paikalle henkilökohtaisista syistä. Tapaamisen alussa vaihdettiin kuulumisia ja kyseltiin työelämään tutustumisesta. Jokainen kertoi muutamalla sanalla tutustumisjaksosta ja pääpiirteittäin kaikilla oli sujunut hyvin. Tämän jälkeen katsottiin Youtubesta yhteishakuun liittyvät videot. Kaikki nuoret katsoivat ja kuuntelivat videoita keskittyneesti. Videoiden katsomisen jälkeen yritettiin saada keskustelua aikaiseksi aiheesta, mutta tähän nuoret eivät lähteneet mukaan. Seuraavaksi aloitettiin tekemään ajatuskarttaa (kuva 4) omasta minästä. Ohjaajat näyttivät esimerkkipohjan, jonka kautta nuoret alkoivat työstämään omaa ajatuskarttaansa. Valmiit työt pysyvät ohjaajien hallussa eikä niitä näytetä ulkopuolisille. Koko tapaamisen ajan tarjolla oli pientä suolaista ja makeaa naposteltavaa sekä mehua.

Kuva 4. Ajatuskarttapohja omasta minästä.

Tyytyväisiä oltiin siihen, että ryhmässä saatiin keskustelua aikaiseksi ja jokainen osallistui oman ajatuskartan tekemiseen. Ryhmäläisille kerrottiin tulevasta ensiviikon tapaamisesta, joka aiotaan pitää Turun ammattikorkeakoulussa, Salon toimipisteessä. Tästä kysyttiin nuorien kiinnostusta ja halukkuutta osallistua tapaamiseen. Muutama oli kiinnostunut osallistumaan. Lisäksi sovittiin, että Jelppi-ryhmään laitetaan vielä kysely ensiviikon tapaamisesta ja toivotaan jokaisen kannanottoa osallistumiseen. Tapaamisesta jäi hyvä tunne ja sellainen olo, että nuoriin saatiin tutustuttua paremmin.

Yksilötapaaminen (17.11.2015)

Yksilötapaamiseen osallistui yksi nuorista sekä kaksi ohjaajaa. Alkuun selvitettiin Facebookin kautta yksityisviesteillä nuoren kanssa sopivia päiviä tutustumiseen, sen mukaan mitkä ajat sopivat tutustumiskohteeseen. Tutustumispaikaksi valikoitui Salon beauty headline (kuva 5), sillä nuori oli kiinnostunut kosmetologialasta. Yhden ohjaajan ystävä työskentelee kyseisessä paikassa, joten sinne oli helppo sopia tapaaminen. Nuori haettiin koulupäivän päätteeksi Halikosta Armfeltin koulun parkkipaikalta noin klo 14.50. Alustavasti tapaaminen oli sovittu klo 15–15.30 väliseksi ajaksi, mutta todellisuudessa aikaa tapaamiseen meni noin tunnin verran. Aluksi kohteen työntekijä kertoi työpaikastaan, työnkuvastaan, koulutuksestaan sekä kokemuksistaan alastaan. Samalla sai tehdä tarkentavia kysymyksiä. Tämän jälkeen kierrettiin työtilat ja niistä saatiin pieni esittely.

Kuva 5. Salon beauty headline tutustumiskohteena.

Nuori oli jo pidemmän aikaa ollut kiinnostunut alasta, mutta kaipasi siitä vielä lisää tietoa. Tapaamisen jälkeen hän kertoi saaneensa varmistuksen siitä, että aikoo hakea kosmetologialalle. Ohjaajien mielestä nuori vaikutti aidosti kiinnostuneelta alasta, sillä hän aktiivisesti kuunteli ja kyseli koko tapaamisen ajan sekä kertoi omasta taustastaan. Nuorelle painotettiin kuitenkin hakemaan yhteishaussa myös muihin aloihin, varmistaakseen ettei jäisi ilman opiskelupaikkaa. Tapaamisen ohella myös tutustuttiin paremmin. Nuoren kanssa vaihdettiin kuulumisia ja lisäksi hän kertoi harrastuksistaan ja koulunkäynnistään. Tämän lisäksi sovittiin, että ohjaajat tuovat seuraavalle ryhmätapaamiselle aiheeseen liittyvää materiaalia, kuten tietoa kosmetologikouluista, pääsyvaatimuksista kouluihin sekä hakuajasta. Lopuksi saatiin kiitokset nuorelta tapaamisen järjestämisestä.

Neljäs ryhmätapaaminen (23.11.2015)

Tällä kertaa tapaamispaikkana toimi Turun ammattikorkeakoulun Salon toimipiste. Facebook-ryhmän avulla kysyttiin nuorilta kuinka moni aikoo osallistua tämän kertaiseen tapaamiseen. Osallistujia ilmoittautui kolme kuudesta, joista kaksi oli tyttöjä ja yksi poika. Paikalle kuitenkin saapuivat vain tytöt, jotka ovat aiemmin jo ilmaisseet kiinnostuksensa sosiaali- ja terveystieteiden alaan. Myös kaikki neljä ohjaajaa olivat paikalla.

Tapaamisen aluksi tytöille esiteltiin nopeasti koulun tiloja ja sen jälkeen siirryttiin hoitotyönluokkaan varsinaisen aiheen pariin. Ensimmäiseksi kerrottiin yleistä tietoa lähihoitajan koulutuksesta ja keskusteltiin aiheesta yleisesti.

Pienen pohjustuksen jälkeen kierrettiin kaikki yhdessä erilaisia pisteitä (kuva 6), joita oli kolme, hoitotyövälineet-, nukke- ja toiminnallinen piste. Hoitovälinepisteessä tutustuttiin haavanhoitotuotteisiin, astman hoitovälineisiin, verenpainemittareihin ja erilaisiin hanskoihin. Nukkepisteessä käytiin läpi sairaalasangyn käyttöä, puhuttiin ergonomiasta ja sai tutustua erilaisiin hoitonukkeihin. Toiminnallisessa pisteessä tutkittiin ultraviolettilaitteen avulla käsien puhtautta, jossa jokainen pääsi kokeilemaan laitetta. Kierroksen aikana tyttöjä kehoitettiin kyselemään mahdollisimman paljon ja osallistumaan pisteissä. Tämä toteutui hyvin ja tytöt vaikuttivat aidosti kiinnostuneilta.

Lopuksi annettiin täytettäväksi palautekysely menneistä tapaamiskerroista. Kirjallista palautetta saatiin vain kahdelta osallistujalta, koska muut olivat estyneitä tulemaan paikalle. Poissaolleet saivat kertoa mielipiteensä toiminnasta yhteisen Facebook-ryhmän kautta. Palautteen perusteella kaikki nuoret olivat kokeneet toiminnan hyödylliseksi ja olivat halukkaita jatkamaan ryhmässä vielä keväällä 2016. Toiminta sai kiitosta myös ohjaajien vaivannäöstä oppilaita kohtaan ja yksilöllisestä auttamisesta. Palautteen avulla voidaan päätellä, että ryhmätoiminnalla on pääty tavoitteeseen ja on onnistuttu motivoimaan ja herättelemään nuorten kiinnostusta jatkokoulutukseen. Kevään 2016 tehtävän kehittämistehtävän kannalta nuorilta saatu palaute on tärkeää, sillä sen avulla

pystytään parantamaan ryhmätapaamisten sisältöä ja toimivuutta sekä saamaan ryhmän jäsenet tapaamisiin vielä keväälläkin.

Kuva 6. Hoitoalan välineisiin tutustuminen.

Opinnäytetyö raportoidaan Turun ammattikorkeakoululla joulukuussa 2015 ja lopulliset raportit toimitetaan toimeksiantajalle ja viedään Turun ammattikorkeakoulun Theseukseen – ja arkistoidaan Turun ammattikorkeakoulun kirjastoon. Opinnäytetyön kehittämistehtävä toteutetaan keväällä 2016.

7 PROJEKTIN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Luottamuksellisuus ja anonymiteetti ovat kaksi keskeistä käsitettä tutkimustietojen käsittelyssä. Luottamuksellisuutta luvatta tietojen käsittelyssä tutkijan ei kuulu luvata enempää, mitä hän pystyy oikeasti käytännössä lupaamaan. Kun tiedot julkistetaan, tutkijan tulee pitää huolta anonymiteettisuojasta sekä luottamuksellisuuden säilyttämisestä. Tuloksia julkaistaessa on pakko huolehtia siitä, ettei henkilöllisyys paljastu tutkittavilta. (Saaranen-Kauppinen ym. 2015.)

Vuonna 1989 Yhdistyneet Kansakunnat (YK) on pannut käytäntöön sopimuksen lasten ihmisoikeuksista, johon Suomi on liittynyt mukaan vuonna 1991. Sopimuksessa sanotaan esimerkiksi, että jokaisella lapsella on oikeus kertoa mielipiteensä häntä koskevista asioista ja häntä tulee kuulla häntä koskevissa päätöksissä. Päätöksiä tehdessä on huomioitava lapsen ikä- ja kehitystaso. (Asetus lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta 60/1991.)

Projektin toteuttamiseen ei tarvita lupaa huoltajalta, jos se toteutetaan osana koulun normaalia työtä tai koulun rehtori arvioi projekti olevan hyödyllinen koulun toiminnan kannalta. Projektin toteuttajien on kuitenkin hyvä arvioida, milloin on perusteltua informoida huoltajaa tai pyytää häneltä lupa alaikäisen nuoren osallistumisesta projektiin. Nuoren kehitystaso, ikä ja itsemääräämisoikeus vaikuttavat tarvitseeko lupaa hankkia. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2014.) Projektin osallistuminen on ollut nuorille vapaaehtoista, he ovat itse saaneet päättää, tulevatko mukaan ryhmätoimintaan. Heille kerrottiin ensimmäisessä tapaamisessa projektin tavoite ja tehtävä sekä heidän osallisuutensa opinnäytetyöhön. Ryhmätoimintaan osallistumista varten nuorten vanhemmille lähetettiin tiedote sähköisesti.

Opinnäytetyötä tehdessä tulee noudattaa tutkimus- ja ammattieettisiä periaatteita. Näihin periaatteisiin sisältyy muun muassa laki henkilötiedoista.

(Kajaanin ammattikorkeakoulu 2015). Henkilötietolain tarkoituksena on suojata henkilön yksityisyyttä ja turvata perusoikeuksia käsiteltäessä henkilötietoja (Henkilötietolaki 22.4.1999/523). Projektissa ei käynyt missään vaiheessa ilmi ryhmätoimintaan osallistuneiden henkilötietoja ja he pysyivät koko projektin ajan anonyymeina. Ryhmätoiminnan tueksi perustettiin ohjaajien ja ryhmäläisten kesken Facebook-ryhmä. Kyseinen ryhmä oli suljettu ja salainen, eikä kellekään ulkopuolisella käyttäjällä ollut mahdollisuutta löytää tai nähdä ryhmää internetissä. On huomioitava, ettei internettiin lisätty tieto ole välttämättä täysin turvattu. Jelppi-ryhmässä julkaistut kirjoitukset eivät kuitenkaan sisältäneet liian henkilökohtaisia asioita, vaan siellä kirjoitetut asiat koskivat tapaamisten sisältösuunnitelmia.

Plagiointi on toisen henkilön tekstin, ajatusten, kuvallisen tai tutkimustulosten käyttämistä siten, että lähteen käyttäjä ei mainitse lähteen alkuperäistä kirjoittajaa, vaan esittää tekstit ominaan. Plagioiminen on laitonta ja vastoin ammattietiikkaa sekä tieteellisen käytännön periaatteita. (Jyväskylän yliopisto 2015b.) Opinnäytetyössä on kunnioitettu muiden tutkijoiden töitä ja saavutuksia (Jyväskylän yliopisto 2015a). Työssä käytetyt lähteet on merkitty asianmukaisesti ilmoittamalla käytetyn lähteen kirjoittaja lähdeviitteessä ja lähdeluettelossa. Opinnäytetyössä käytettiin luotettavia lähteitä ja eikä työssä käytetty plagiointia, vaan alkuperäistä tekstiä muokattiin omin sanoin asiasisältöä muuttamatta. Tämä on lisännyt työn eettisyyttä.

Projektin luotettavuutta vahvisti nuorilta säännöllisesti kerätty nimetön palaute, jossa jokainen uskalsi kertoa oman mielipiteensä ryhmätoiminnasta. Palautetta otettiin vastaan suullisesti ja kirjallisesti. Nuoret kirjoittivat palautteen rauhassa erillään muista, jotta he eivät kopioineet muiden ajatuksia. Käytössä oli vapaamuotoinen palaute, joka ei johdattanut nuoria vastaamaan liian ohjaavalla tavalla. Palautelomakkeet käsiteltiin huolella, etteivät ulkopuoliset henkilöt pääse käsiksi aineistoon.

Projektin luotettavuutta lisää se, että ryhmätoiminnan sisältösuunnitelmat on hyväksytetty opinnäytetyön ohjaavilla opettajilla ennen ryhmätapaamisia. Sisältösuunnitelmien hyväksyttämällä varmistetaan, että tapaamisten sisältö

tukee opinnäytetyön tehtävää ja tavoitetta. Jokaisessa sisältösuunnitelmassa on myös kerrottu käytetyt menetelmät mahdollisimman yksityiskohtaisesti, joiden avulla pyritään toteuttamaan asetetut ryhmätapaamisten tavoitteet.

Validiteetilla tarkoitetaan sitä, kuinka hyvin tutkimuksessa käytetyillä mittausmenetelmillä on onnistuttu mittaamaan juuri sitä, mitä on ollut tarkoituskin (Tilastokeskus 2015).

Projektin kannalta yksi tärkeimmistä suunnittelun vaiheista on projektin aikatauluttaminen. Sen avulla hallitaan työn etenemistä ja se määrittelee projektin keston sekä antaa kehyksen sen toteutukselle. Aikataulusta käy ilmi mitä milloinkin tehdään ja missä järjestyksessä. Aluksi projektin aikataulu suunnitellaan pääpiirteittäin ja sen pohjalta tehdään yksityiskohtaisempi aikataulusuunnitelma. Projektin suunnittelussa on otettava huomioon aikataulujen mahdollinen vaihtelu. (Varanki 2010.)

Projektin eteneminen on kerrottu mahdollisimman tarkasti ja havainnollistamisessa on käytetty kuvia, kuvioita ja taulukoita. Projektissa luotettavuutta vähentää ryhmän pieni koko, jolloin palautetta ei välttämättä saada tarpeeksi ryhmän toiminnan kehittämiseksi. Lisäksi ryhmätapaamisissa ei ollut kaikkia osallistujia joka kerta mukana.

Hyvä kirjallinen tuotos edellyttää kunnollisia lähdemateriaaleja. Kunnollista lähdemateriaalia pidetään monipuolisena ja tietoa on saatavissa riittävästi käsiteltävän aiheen kannalta. Lähteen luotettavuuteen vaikuttaa kirjoittaja. (Tampereen yliopisto 2014.) Luotettavia lähteitä ovat esimerkiksi suuret organisaatiot, yliopistot ja tunnetut henkilöt (Lapin yliopisto 2014). Opinnäytetyössä on käytetty lähdemateriaalina kaikkien näiden tahojen julkaisuja. Aineiston luotettavuutta lisää myös se, että projektissa käytettiin tuoreita lähteitä. Valitut lähteet ovat vuosilta 2005–2015. Opinnäytetyössä ei ole käytetty vieraskielistä lähdemateriaali, mikä voi heikentää työn luotettavuutta. Näin meneteltynä on saatettu välttää mahdolliset asiavirheet, joita vieraskielisen tekstin kääntäminen olisi saattanut aiheuttaa.

8 POHDINTA

Opinnäytetyöprojektin tehtävä oli ryhmätoiminnan avulla motivoida Halikon Armfeltin koulun 9.luokkalaisten nuorten koulunkäynnin jatkamista peruskoulun jälkeen ja auttaa heitä koulutusalan valinnassa. Tavoitteena on löytää nuorille mieleinen jatko-opintopaikka. Opinnäytetyö oli osana Pois Syrjästä hanketta, jonka tavoitteena on ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä sekä heidän ylisukupolvisten ongelmien syntymistä. Hankkeen tehtävä on ehkäistä edellä mainittuja ongelmia parantamalla peruspalveluja sekä puuttamalla mahdollisimman varhaisessa vaiheessa syrjäytymistä lisääviin tekijöihin. Hanke toteutetaan aikavälillä 1.1.2014 – 31.10.2016 ja sitä hallinnoi Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. (Satakunnan sairaanhoitopiiri 2014.)

Syrjäytyminen aiheuttaa herkästi yhteiskunnan tukirakenteista, palveluista ja verkostoista erkaantumista. Usein syrjäytynyt nuori jää pois työn, opintojen ja sosiaalistenverkostojen piiristä. (Kinnunen ym. 2013, 16.) Opinnäytetyöprojektin lähtökohtana oli järjestää nuorille ryhmätoimintaa syksyn 2015 aikana. Ryhmätoiminnat sisälsivät keskusteluja ammatinvallinnoista, koulutuksesta, yhteishausta ja nuorten tulevaisuuden suunnitelmista, pohdintoja sekä toiminnallisia osioita, kuten oman ajatuskartan tekemistä, videoiden katselua sekä tutustumista hoitoalaan. Lisäksi yleisen keskustelun ja kuulumisten vaihdolla yritettiin tutustua nuoriin paremmin. Ryhmätoiminnan tavoitteena oli johdatella nuoria pohtimaan tulevaisuuden opiskelujen- ja ammatinvalintaa. Tavoitteisiin tähdättiin ryhmätoiminnan, yksilötoiminnan ja Facebook-ryhmän avulla. Ryhmätoiminta jatkuu kehittämistehtävän merkeissä keväällä 2016.

Suunnittelupalaverissa tehtiin alustavasti sopimus että ryhmätapaamiset alkaisivat viikolla 41, mutta ne päästiin aloittamaan vasta viikolla 43. Syynä tähän oli se, että ryhmän vetäjien ja Armfeltin koulun henkilökunnan välillä oli tietokatkoksia, jonka vuoksi ryhmää ei saatu kasaan ajoissa. Projektin lopullinen tehtävä ja tavoite muodostuivat turhan myöhäisessä vaiheessa, eikä suunnittelulle jäänyt tarpeeksi aikaa. Halikon koulun henkilökuntaa olisi voitu

informoida etukäteen enemmän, mitä opinnäytetyöprojektissa aiotaan tehdä ja mitkä ovat toiminnan kiintopisteet. Opinto-ohjaavat eivät olleet osanneet kertoa paljosta ryhmään tuleville oppilaille toiminnasta tai sen sisällöstä.

Ryhmätapaamiset sisälsivät keskusteluja, pohdintaa ja toiminnallisuutta, kuten oma tulevaisuus -ajatuskartin tekeminen, videoiden katselu sekä konkreettinen tutustuminen hoitoalaan. Ryhmätoiminnan lisäksi järjestettiin halukkaille yksilötapaamisia, joita projektin aikana toteutui vain yksi. Yksilötapaamisessa nuori vaikutti aidosti kiinnostuneelta, ja oli innokas sekä aktiivinen. Lisäksi hänelle varmistui, että haluaa hakea opiskelemaan kyseistä alaa. Ryhmään osallistuneiden nuorten määrä oli kuusi henkilöä. Projektin aikana on ollut neljä ryhmätapaamista, joista ainoastaan yhdellä tapaamisella on ollut kaikki osallistujat paikalla. Ryhmän vetäjät olivat kuitenkin tyytyväisiä siihen, että nuoret osallistuivat tapaamisiin.

Opinnäytetyössä koettiin haasteelliseksi kirjallisuusosuuden tekeminen ja tiedonhaku. Oikeanlaisten lähteiden etsiminen oli vaikeaa, eikä jo aiemmin tutkittua tietoa oli rajoitetusti. Lähteitä on käytetty monipuolisesti hakemalla tietoa sekä sähköisesti että kirjallisesti.

Projektin suurimmaksi haasteeksi osoittautui aikataulujen yhteensovittaminen, joihin vaikuttivat nuorten syyslomaviikko sekä työelämäntutustumisjakso, joka kesti kaksi viikkoa. Lisäksi haasteena oli löytää nuorten lukujärjestyksestä kaikille sopiva ajankohta tapaamisille, sillä nuoret eivät halunneet osallistua tapaamisiin omalla vapaa-ajallaan. Haasteista huolimatta oltiin tyytyväisiä siihen, että tapaamiskertoja saatiin järjestettyä oletettua enemmän.

Ryhmätoiminnan kautta saatiin kartoitettua jokaista nuorta kiinnostava koulutus- ja ammattiala, joiden pohjalta etsittiin jokaiselle halukkaalle sopiva tutustumiskohde. Ryhmän vetäjät olivat yhteydessä kohteisiin ja alustavasti sopivat tapaamisen. Yksilötapaamisten järjestämisessä haastetta toi se, että nuorilla kesti vastata kauan Facebook viesteihin ja aikataulujen yhteensovittaminen tutustumiskohteen ja nuoren kanssa. Lisäksi projektin tapaamisten toteuttamiseen oli aikaa vain alle kaksi kuukautta. Keväällä 2016 tehdään

terveydenhoitajakoulutukseen liittyvä kehittämistehtävä, jonka aikana järjestetään loput yksilötapaamiset. Kokonaisuudessaan projekti saadaan päätökseen, kun kehittämistehtävä on saatu valmiiksi.

Yhteydenpitoa varten perustettiin Facebook ryhmä Jelppi. Nuoret kokivat yhteydenpidon helpoksi Facebookin kautta, koska sieltä heidät saisi parhaiten kiinni. Tämä ei ehkä sittenkään ollut paras vaihtoehto yhteydenpitoon, sillä vain tietyt nuoret vastasivat viesteihin, vaikka kaikki olivat lukeneet viestit. Ryhmän vetäjien kesken pohdittiin, että Facebookin kautta nuoren olisi ollut helpompi ottaa kontaktia ja kertoa ajatuksensa tai esittää kysymyksensä. Todellisuudessa nuoret osallistuivat paremmin keskusteluun kasvotusten. Jälkeenpäin ajateltuna mietittiin, olisiko joku toinen sosiaalisen median yhteydenpitoväline ollut parempi vaihtoehto. Alun perin ensimmäisessä tapaamisessa ehdotettiin yhteydenpitoon WhatsApp-sovellusta, mutta osalla nuorista ei ollut kyseistä sovellusta puhelimessaan, joten siksi päädyttiin kaikkien käyttämään Facebook menetelmään.

Opinnäytetyöprojektin päätteeksi pohdittiin, että tämän kaltainen projekti olisi tarvinnut suuremman aikavälin toteutuakseen paremmin ja siitä saatu hyöty olisi ollut isompi. Nuorten luottamussuhteeseen olisi vaadittu enemmän tapaamisia ja sen lisäksi yksilöllistä ohjausta ja keskustelua. Nyt yhteys nuorten kanssa jäi pinnalliseksi, vaikka nuorilla olisi saattanut olla kiinnostusta syvällisempään keskusteluun jatko-opintojen pohjalta. Tähän vaikutti varmasti ryhmän tuoma paine, eli se miltä näyttää muiden silmissä. Ryhmässä oli myös muutama rohkeampi nuori, jotka olivat enemmän äänessä ja hiljaisemmat eivät ehkä uskaltaneet ottaa niin paljon osaa keskusteluun. Ennen tapaamisten aloitusta ajateltiin, että oppilaiden olisi ollut helpompi samaistua nuoriin ryhmän vetäjiin ja lähestyminen olisi tapahtunut luontevammin. Ilmapiiri tapaamisissa pidettiin rentona ja kaverillisena tarkoituksella, että oppilaat olisivat tunteneet olonsa mukavammaksi ja kokeneet toiminnan olevan suunnattu juuri heille. Jälkeenpäin pohdittiin, olisiko järjestelmällisempi ja jäämäkempi ote ohjaamiseen toiminut paremmin.

Yhteistyötä koulun kanssa olisi voitu parantaa antamalla koululle etukäteen kirjallinen tiedote ryhmätoiminnan suunnitelmista, jotta he olisivat voineet kertoa paremmin nuorille tulevasta toiminnasta. Tällöin nuorilla olisi voinut olla vieläkin matalampi kynnyks osallistua ryhmätoimintaan. Tiukan aikataulun vuoksi ei ehditty tekemään aikatauluja ja suunnitelmia hyvissä ajoin.

Palautteen perusteella vaikutti, että nuoret olivat hyötynneet toiminnasta ja olivat jatkossakin innokkaita osallistumaan ryhmätoimintaan. Oli vaikeaa varmistua palautteen totuudenmukaisuudesta, sillä osa nuorista kertoi hyötynneensä tapaamisista, vaikka eivät osallistuneet niin aktiivisesti ryhmän toimintaan. Ohjaajien mielestä joidenkin nuorten kohdalla toiminnasta hyötyminen näkyi ulospäin nuorten aitona kiinnostuksena aiheita kohtaan.

Toivottavasti tulevaisuudessa kunnissa voitaisiin järjestää enemmän ryhmätoimintaa koulun ohelle huomioimaan nuoret yksilöllisemmin. Ryhmätapaamisten aikana on huomattu, että nuoret selvästi kaipaavat tavallisen kouluopetuksen lisäksi yksilöllistä ohjausta jatko-opintoja ajatellen. Mahdollisia kehitysideoita olisi esimerkiksi yksilöllisten opinto-ohjaajakäyntien lisääminen tai normaalien oppituntien lisäksi järjestettävä ryhmätoiminta oppilaille, joilla on vaikeuksia ammatinvalinnassa ja koulumotivaatiossa.

LÄHTEET

Anzuvlog. 2014. Yhteishaku.. ääk. Youtube. Viitattu 30.11.2015.

https://www.youtube.com/watch?v=lvlKNjCr2-s&index=3&list=PLDMZ6Fhsts-2UKtC6T_jXqnJ9ka15r01t.

Asetus lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta 60/1991.

Edilex 2014. Nuorten syrjäytyminen. Viitattu 5.11.2015. <http://www.edilex.fi/mt/trvm20140001>.

Henkilötietolaki 22.4.1999/523.

Hietala, T.; Kaltiainen, T.; Metsärinne, U. & Vanhala, E. 2010. Nuori ja mieli - koulu mielenterveyden tukena. Helsinki: Tammi.

Hyyrykoski, S. 2015. Peruskoulusta ammatillisiin opintoihin: ammatilliset opintonsa keskeyttäneiden nuorten kuvauksia opinpolkujensa vaiheista. Pro-gradu. Kasvatustieteen tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Viitattu 29.10.2015.

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/45620/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201504141569.pdf?sequence=1>.

Innanen, J. 2011. Ryhmänohjaus estämään nuorten syrjäytymistä. Tampereen ammattiopisto.

Innokylä. 2015. Pois syrjästä - Lasten ja nuorten syrjäytymisen ja ylisukupolvisten ongelmien ehkäiseminen. Viitattu 25.10.2015.

https://www.innokyla.fi/web/hanke846624/etusivu?p_p_id=projects_WAR_projectsportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&projects_WAR_projectsportlet_projectId=1233905&projects_WAR_projectsportlet_action=viewGoals.

Jyväskylän yliopisto. 2015a. Etiikka. Viitattu 9.11.2015.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/etiikka>.

Jyväskylän yliopisto. 2015b. Suhtautuminen plagiointiin. Viitattu 10.11.2015.

https://www.jyu.fi/hum/laitokset/kielet/oppiaineet_ksl/englanti/studies/gradu/plagiointi.

Kaivosoja, K. 2013. Syrjäytyneet nuoret. Viitattu 22.10.2015.

<http://www.terveysportti.fi/dtk/ltk/koti>.

Kajaanin ammattikorkeakoulu. 2015. Opinnäytetyön eettiset suositukset. Viitattu 5.11.2015.

<http://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Opinnaytetyoprosessi/SoTeLi/Opinnaytetyoprosessi/Eettiset-suositukset?contentid=fefdc47f-072f-4074-9f36-0ac442a155a7&refreshTree=0#Opinn%C3%A4ytet%C3%B6iden%20eettisyys%20ja%20lupak%C3%A4yt%C3%A4nt%C3%B6>.

Kaltiala-Heino, R.; Ranta, K. & Fröjd, S. 2010. Nuorten mielenterveys koulumaailmassa. Duodecim terveyskirjasto 17/2010. Viitattu 28.10.2015.

http://www.duodecimlehti.fi/web/guest/arkisto?p_p_id=Article_WAR_DL6_Articleportlet&p_p_action=1&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&viewType=viewArticle&tunnus=duo99043.

Kaste. 2015. Pois syrjästä- hanke. Viitattu 9.11.2015.

<http://www.satshp.fi/tutkijoille/tutkimus-ja-kehittamistoiminta/kaynnissa-olevat-hankkeet/poissyrajasta/Salo/Salo.%20tarkennettu%20toimintasuunnitelma.pdf>.

Kestilä, L.; Heino, T. & Solantaus, T. 2011. Nuorten syrjäytyminen – epäsuotuisa polkuja aikuisuuteen. Viitattu 21.10.2015.

<http://www.haaste.om.fi/fi/index/lehtiarkisto/haaste12011/nuortensyrjailyminen-epasuotuisiapolkujaaikuisuuteen.html>.

Kinnunen, R.; Lidman, J.; Kekäläinen, K. & Kakko, S-C. 2013. ”Siellä on suupielet korvissa”. Hyvinvointi vaikutuksia sosiaalisesta sirkuksista. Tutkivan teatterityön keskuksen julkaisu. Tampereen yliopisto: Tammerprint Oy. Viitattu 19.11.2015.

<http://www.uta.fi/cmt/index/siella-on-suut-korvissa-web-2013.pdf>

Kivelä, V. & Lempinen, J. 2009. Arki hallintaan - Nuorten ryhmätoiminnan ohjaaminen. 1.painos. Turku: KOTA - Lasten ja nuorten hyvinvointi ry.

KSL. 2005. Osallistavat menetelmät. Tuki ja virikeaineisto. Viitattu 27.10.2015.<http://www.ksl.fi/wp-content/uploads/2013/11/osallistavat-menetelmat.pdf>.

Laine, T.; Hyväri, S. & Vuokila-Oikkonen, P. 2010. Syrjäytymistä vastaan sosiaali -ja terveysalalla. Helsinki: Tammi.

Lapin yliopisto. 2015. Lähteiden käyttö. Viitattu 10.11.2015.
<http://www.ulapland.fi/Saitit/Tietoluotain/Lahteiden-arviointi>.

Lehtonen, H. 2008. Sytykkeitä syrjäytymisen ehkäisemiseen. Hämeenlinna: Tampereen yliopisto.

Metso, T. 2012. Mediatiedottaminen – osa 3: Millainen on hyvä tiedote? Viitattu 19.11.2015.
<http://www.spym.fi/blogi/mediatiedottaminen-osa-3-millainen-on-hyva-tiedote/>.

Mikkonen, K.; Nikander, K. & Vuottilainen, A. 2015. Koulun ja terveydenhuollon keinot oppimisvaikeuksien tunnistamisessa ja hoidossa. Viitattu 22.10.2015. http://www.fimnet.fi/cgi-cug/brs/brshowdoc.pl?start=4&session_id=31252.8482155441.

Myrskylä, P. 2012. Hukassa- keitä ovat syrjäytyneet nuoret? Viitattu 13.10.2015.
<http://www.eva.fi/wp-content/uploads/2012/02/Syrjailyminen.pdf>.

Niilo Mäki Instituutti. 2011. Miksi nuori syrjäytyy? Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erikoislehti 2/2011. Viitattu 27.10.2015. <http://bulletin.nmi.fi/article/miksi-nuori-syrjailyy/>.

Nuorisolaki 27.1.2006/72.

Nuorisotakuu. 2015. Nuorisotakuu auttaa eteenpäin. Viitattu 3.11.2015
http://www.nuorisotakuu.fi/nuorisotakuu/tietoa_takuusta.

Opetushallitus. 2012. Nuorten syrjäytyminen voidaan ehkäistä. Viitattu 19.10.2015.
<http://www.oph.fi/lehdistotiedotteet/2012/043>.

Opetushallitus. 2015a. Kasvatus, koulutus ja tutkinnot. Viitattu 6.11.2015.
http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot.

Opetushallitus. 2015b. Lukiokoulutus. Viitattu 29.10.2015.
http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/lukiokoulutus.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2011. Koulutuksen puute ja perhetausta usein nuoren syrjäytymisen taustalla. Viitattu 21.9.2015.
<http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2011/03/nuoret.html?lang=fi>.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2015. Koulutusjärjestelmä. Viitattu 13.10.2015.
<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutusjaerjestelmae/?lang=fi>.

Opintopolku. 2015a. Mitä peruskoulun jälkeen? Viitattu 13.10.2015.
<https://opintopolku.fi/wp/valintojen-tuki/mita-peruskoulun-jalkeen-2/>.

Opintopolku. 2015b. Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus – VALMA. Viitattu 25.11.2015.
<https://opintopolku.fi/wp/amatillinen-koulutus/%EF%BB%BFamatilliseen-peruskoulutukseen-valmentava-koulutus/>.

Rasila, M. & Pitkonen, M. 2009. Hyvä ryhmä, toimiva tiimi. Helsinki: Yritys kirjat.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2015. Hyvä tutkimuskäytäntö. Viitattu 3.11.2015.
http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_1_2.html.

Satakunnan sairaanhoitopiiri. 2014. Pois syrjästä. Viitattu 18.9.2015.
<http://www.satshp.fi/tutkijoille/tutkimus-ja-kehittamistoiminta/kaynnissa-olevat-hankkeet/poissyrajasta/Sivut/default.aspx>.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2015. Syrjäytymisen ja köyhyyden ehkäiseminen. Viitattu 21.9.2015.
<http://stm.fi/syrjaytymisen-ja-koyhyden-ehkaisy>.

Suomen Mielenterveysseura. 2007. Sosiaalinen perimä. Ylisukupolviset kohtalot tutkimuskirjallisuuden valossa. Vaajakoski : Gummerus Kirjapaino Oy.
http://www.mielenterveysseura.fi/sites/default/files/materials_files/sosiaalinen_perima.pdf.

Suvisuo, A. 2015. Tulevaisuuden rakentaja. Youtube. Viitattu 30.11.2015
https://www.youtube.com/watch?v=mc6lHvWctqU&list=PLDMZ6Fhsts-2UKtC6T_jXqnJ9ka15r01t&index=2.

Syrjäytymisen sosiaaliset ja yksilölliset mekanismit. 2015. Viitattu 9.11.2015.
<http://bulletin.nmi.fi/wp-content/uploads/2014/06/kuvio23.jpg>

Tampereen yliopisto. 2014. Lähteiden käytöstä ja lähdekritiikistä. Viitattu 10.11.2015.
<http://www.uta.fi/hes/opiskelu/kaytannot/kirjoittajanopas/tiedonhaku/lahdekrit.html>.

TE-palvelut. 2015. Opiskelemaan. Viitattu 13.10.2015.
<http://te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/nuoret/opiskelemaan/index.html>.

Terveyden ja hyvinvointilaitos. 2014. Syrjäytyminen ja syrjäytymisen riskitekijät. Viitattu 13.10.2015
<https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointipolitiikka/elinolot-ja-hyvinvointi/syrjaytyminen-ja-osallisuus/nuorten-syrjaytyminen/syrjaytyminen-ja-syrjaytymisen-riskitekijät>.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. 2015. Nuorten syrjäytyminen. Viitattu 15.9.2015
<https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointipolitiikka/elinolot-ja-hyvinvointi/syrjaytyminen-ja-osallisuus/nuorten-syrjaytyminen>.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos & Opetushallitus. 2012. Nuorten syrjäytyminen voidaan ehkäistä. Viitattu 21.9.2015.
<http://www.oph.fi/lehdistotiedotteet/2012/043>.

Tilastokeskus. 2015. Validiteetti. Viitattu 30.11.2015.
<http://www.tilastokeskus.fi/meta/kas/validiteetti.html>.

Turvallinen kaupunki.2015. Syrjäytyminen. Viitattu 15.9.2015.
<http://www.turvallinenkaupunki.fi/turvallisuusteemat/sosiaalisesti-turvallinen-elinymparisto/taustatietoa/syrjaytyminen>.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2014. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan laatimat eettiset periaatteet. Viitattu 29.11.2015.
<http://www.tenk.fi/fi/eettinen-ennakkoarviointi-ihmistieteiss%C3%A4/eettiset-periaatteet>.

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2015. Nuorisotakuu. Viitattu 3.11.2015.
https://www.tem.fi/ajankohtaista/vireilla/karkihankkeet_ja_ohjelmat/nuorisotakuu.

Työturvallisuuskeskus. 2015. Vuorovaikutus työyhteisössä. Viitattu 10.11.2015.
<http://www.ttk.fi/index.phtml?s=134>.

Varanki, H. 2010. Aikatauluttaminen. Viitattu 19.11.2015.
<https://hlab.ee.tut.fi/hmopetus/aikatauluttaminen.html>.

Wikman, L. 2008. Syrjäytyneisyyden kustannukset. Viitattu 29.10.2015.
<http://elektra.helsinki.fi/se/s/elainlaakari/114/6/syrjayty.pdf>.

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
Terveysala, Salo
Ylhäistentie 2
24130 SALO
Puh. (02) 263 350
Fax. (02) 2633 6179

ANOMUS OPINNÄYTETYÖNÄ TOTEUTETTAVASTA PROJEKTISTA

Projektin nimi	Halikon 9-luokkalaisten tukeminen peruskoulun jälkeisen koulutusalan valinnassa ryhmätoiminnan avulla.
Projektitehtävä	Opinnäytetyöprojektin tehtävä on motivoida Halikon Armfeltin koulun 9.luokkalaisten nuorten koulunkäynnin jatkamista peruskoulun jälkeen ja auttaa heitä koulutusalan valinnassa.
Projektin kuvaus	Projekti toteutetaan ryhmätoimintana syksyn 2015 – kevään 2016 aikana. Näihin viikkoihin sisältyy myös yksilötoimintaa sitä tarvitseville. Ryhmään on valikoitunut kuusi nuorta, joista neljä on tyttöjä ja kaksi poikaa. Ryhmätoiminta sisältää elämäntaitoja sekä koulunkäyntiä tukevia elementtejä. Ryhmätapaamisissa kartoitamme nuoria kiinnostavat ammatit ja keskustelemme mitä valmiuksia niiden opiskeluun tarvitaan.
Projektin toteuttamisajankohta	Opinnäytetyö syksy 2015 ja kehittämistehtävä kevät 2016
Projektin arvioitu valmistusajankohta	Opinnäytetyö valmistuu joulukuussa 2015 ja kehittämistehtävä keväällä 2016
Projektisuunnitelma hyväksytty	27.10.2015
Projektin ohjaajat	Sirpa Nikunen puh 044 9075494 <i>Sirpa Nikunen</i> Tiina Pelander puh 0449075486 <i>Tiina Pelander</i>
Sitoudumme toteuttamaan projektimme projektisuunnitelmassa esitettyjen vaiheiden puitteissa ja siten, että projektiin osallistuvien henkilöiden anonymiteetti säilyy.	
Projektin tekijät	<u>Terveystoimittaja</u> <u>NHSHSK13</u> (suuntautumisvaihtoehto) (ryhmä) <u>Vilma Varjo</u> Muut tekijät: Jenna Järvinen, Heidi Eskolin ja Lotta Karonen (nimi) <u>Itäinen Kehätie 9, 31400 Somero</u> (osoite) <u>0400 851443</u> (puhelinnumero)

Anomus käsitelty

5.11.2015

lupa myönnetty

lupa eväty, peruste _____

Allekirjoitus

Marta Pääjärve

Anomus ja projektisuunnitelma toimitetaan yhtenä kappaleena, josta toimeksiantaja lähettää kopiot yhdelle opiskelijalle, yhdelle ohjaavalle opettajalle ja kullekin työhön osallistuvalla toimipisteelle. Alkuperäinen jää toimeksiantajalle. Valmis työ toimitetaan toimeksiantajalle sovitulla tavalla.

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

**OPINNÄYTETYÖN
TOIMEKSIANTOSOPIMUS**

1

OPISKELIJAN TIEDOT

Nimi Vilma Varjo, Jenna Järvinen, Heidi Eskolin ja Lotta Karonen
 Osoite _____
 Puhelin koti _____ Puhelin työ _____
 Sähköposti _____
 Koulutusohjelma Terveystieteiden

OPINNÄYTETYÖ

Aihe/ työnimi Halikon 9-luokkalaisten tukeminen peruskoulun jälkeisen koulutusalan valinnassa ryhmätoiminnan avulla.
 Aikataulu Opinnäytetyö syksy 2015 ja kehittämistehtävä keväällä 2016

TOIMEKSIANTAJA

Organisaatio Pois syrjästä -hanke, Salon Terveyskeskus
 Työn ohjaaja / yhteyshenkilö Marita Päivärinne
 Osoite Sairaalan tie 9, 24130 Salo
 Puhelin 044 7723672 Sähköposti marita.paivarinne@Salo.fi

OHJAAVAN OPETTAJAN YHTEYSTIEDOT

Ohjaava opettaja Nikonen Sirpa & Pelander Tiina
 Puhelin 044 9075 494 Sähköposti sirpa.nikonen@turkuamk.fi

Turun ammattikorkeakoulu
 Joukahaisenkatu 3 A, 20520 Turku
 puh. 02 263 350 faksi 02 2633 5791
 sposti etunimi.sukunimi@turkuamk.fi

OPINNÄYTETYÖN SOPIMUSEHDOT*

OHJAUS JA VASTUUT

Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Turun ammattikorkeakoulu vastaa opinnäytetyön ohjauksesta. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta.

OIKEUDET

Opinnäytetyön tekijänoikeus kuuluu tekijälle eli opiskelijalle. Tekijänoikeuden lisäksi myös muiden immateriaalioikeuksien osalta noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa kyseessä olevaa oikeutta koskevaa lainsäädäntöä.

TYÖSUHDE JA KUSTANNUKSET

Mahdollisesta työsuhteesta, työstä maksettavasta palkki-osta ja työstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten korvaamisesta toimeksiantaja ja opinnäytetyön tekijä sopivat erikseen.

TULOSTEN JULKISTAMINEN JA LUOTTAMUKSELLISUUS

Opinnäytetyöstä laaditaan Turun ammattikorkeakoulun ohjeen mukainen kirjallinen raportti.

Kirjallinen raportti luovutetaan toimeksiantajalle ja asetetaan kirjaston kokoelmiin tai julkaistaan elektronisessa muodossa verkkokirjastossa.

Julkaistava opinnäytetyöraportti on laadittava niin, ettei se sisällä liike- tai ammattisalaisuuksia tai muita julkisuuslaissa (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta) salassa pidettäväksi määrättyjä tietoja, vaan ne jätetään työn tausta-aineistoon. Opinnäytetyön arvioinnissa otetaan huomioon sekä julkaistava että salassa pidettävä osa.

Opinnäytetyön toimeksiantaja ja opiskelija sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja sitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat.

Toimeksiantajan edustajalle varataan mahdollisuus tutustua opinnäytetyöraporttiin viimeistään neljätoista (14) päivää ennen aiottua julkaisemista. Toimeksiantaja antaa työstä ennen edellä mainittua julkaisemisajankohtaa lausunnon, jossa voidaan määritellä opinnäytetyöraporttiin mahdollisesti sisältyvät liike- tai ammattisalaisuudet, joita ei julkaista.

Mitä liike- tai ammattisalaisuuksiin liittyviä asioita ei esitetä opinnäytetyöraportissa?

OLEMME YHTEISESTI SOPINEET OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUKSESTA YLLÄ ESITETYLLE TAVALLA

27.10.2015

Jenna Järvi, Vilma Varjo, Heidi Eskolin, Lotta Karonen

Opiskelija

5.11.2015

Marko Päiväntie

Toimeksiantaja

LIITE : OPINNÄYTETYÖSUUNNITELMA

* Turun ammattikorkeakoulun toiminnan yhtiöittämistä vuoden 2014 alusta valmistellaan. Osakeyhtiön toiminnan alettua tämä sopimus siirtyy Turun AMK:n toiminnan vastaanottavalle yhtiölle.

Turun ammattikorkeakoulu
Joukahaisenkatu 3 A, 20520 Turku
puh. 02 263 350 faksi 02 2633 5791
sposti etunimi.sukunimi@turkuamk.fi

Tiedote

Hyvät ysiluokkalaisten nuorten vanhemmat!

Järjestämme yhdeksäsluokkalaisille ryhmätoimintaa syksyn 2015 aikana. Ryhmätoiminnan tarkoituksena on motivoida nuoren koulunkäynnin jatkamista peruskoulun jälkeen ja auttaa häntä koulutusalan valinnassa.

Tavoitteena on löytää nuorelle mieleinen jatko-opintopaikka. Suurimmaksi osaksi ryhmätoimintaa on tarkoitus toteuttaa kouluajalla. Tämän lisäksi on mahdollista toteuttaa yksilötapaamisia kouluajan ulkopuolella esimerkiksi tutustumalla erilaisiin nuorta kiinnostaviin työpaikkoihin ja koulutusaloihin Salon alueella.

Olemme yhdessä opinto-ohjaajien kanssa kertoneet nuorelle ryhmätoiminnasta, sen tehtävästä ja toteutuksesta. Osallistuminen on nuorelle vapaaehtoista.

Olemme terveydenhoitajaopiskelijoita Turun ammattikorkeakoulun Salon yksiköstä. Ryhmätoiminta on osa opinnäytetyömme toteutusta.

Ohjaavat opettajat:

Sirpa Nikunen & Tiina Pelander

Ystävällisin terveisin

Heidi Eskolin

Vilma varjo

Jenna Järvinen

Lotta Karonen

Mielestäni tapaamisissa on ollut hyvää...

Mielestäni tapaamisissa olisi voinut tehdä toisin...

Tulevilta tapaamisilta toivoisin...

Kehittämistyö (AMK)

Terveydenhoitaja

NHSHSK13

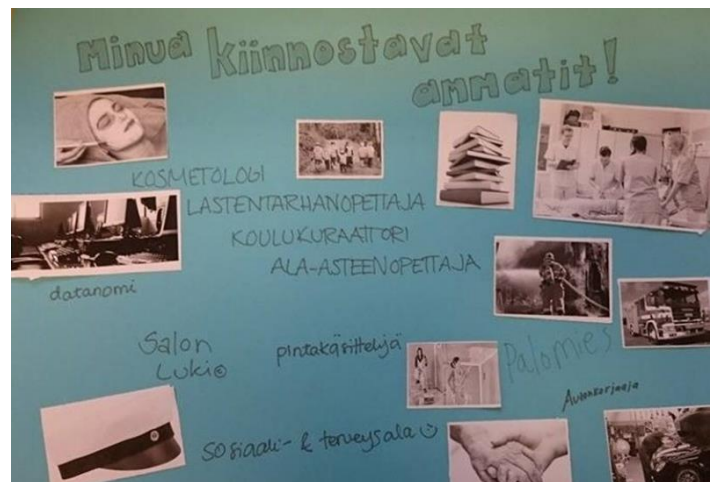
2016

Eskolin Heidi, Järvinen Jenna, Karonen Lotta & Varjo Vilma

RYHMÄTOIMINTA OSANA SYRJÄYTYMISEN EHKÄISYÄ

Ryhmätoiminta osana syrjäytymisen ehkäisyä

Nuorten syrjäytymisellä usein viitataan yhteiskunnallisten järjestelmien, kuten työmarkkina- ja koulutusjärjestelmien ulkopuolelle jäämiseen. Tiivistettynä pitkäaikainen työttömyys, toimeentulo-ongelmat sekä matala koulutus ovat merkittävimpiä syrjäytymisen riskitekijöitä. Syrjäytyneiden nuorten määrästä keskustellaan kiivaasti, ja syrjäytyneiden määrän arviot vaihtelevat aina 14 000:n ja 100 000:n välillä. Vuonna 2012 arvioitiin, että Suomessa olisi noin reilu 51 000 syrjäytyneitä. Valtava vaihtelu numeraalisissa arvioissa johtuu siitä, ettei syrjäytyneille ole tarkkaa määritelmää. Toisin sanoen tilastollisesti ei voida sanoa kuka on syrjäytynyt, vaan se, kenelle riskitekijöitä on kasaantunut. (THL 2016.)

Opinnäytetyö tehtiin osana Pois Syrjästä hanketta, jonka tavoitteena on ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä sekä heidän ylisukupolvisten ongelmien syntymistä. Hankkeen tehtävä on ehkäistä edellä mainittuja ongelmia parantamalla peruspalveluja sekä puuttamalla mahdollisimman varhaisessa vaiheessa syrjäytymistä lisääviin tekijöihin. Hanke toteutetaan aikavälillä 1.1.2014 – 31.10.2016 ja sitä hallinnoi Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. (Satakunnan sairaanhoitopiiri 2014.)

Opinnäytetyöprojekti toteutettiin yhteistyössä yläasteen henkilökunnan sekä Pois Syrjästä -hankkeen koordinaattorin kanssa. Aiheeksi valikoitui nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja kohteeksi peruskoulun päättävät nuoret. Toiminnan perustana oli järjestää yhteishakuun valmentavaa ryhmätoimintaa nuorille, jotka kaipaivat tukea ammatinvalinnassa. Tavoitteeksi asetettiin se, että ryhmän nuoret löytäisivät mieleisen jatko-opiskelupaikan. (Eskolin ym. 2015.)

Ryhmätoimintaa järjestettiin aina syksystä 2015 yhteishaun päättymiseen asti maaliskuuhun 2016, vaikka opinnäytetyö valmistui jo joulukuussa 2015, niin ryhmän toimintaa jatkettiin keväällä kehittämistehtävän merkeissä. Toimintaan osallistui neljän ohjaajan lisäksi yhteensä kuusi nuorta, jotka koulun henkilökunta oli katsonut olevan vaarassa jäädä jatko-opiskeluiden ulkopuolelle. Toiminta perustui kerran viikossa järjestettyihin ryhmätapaamisiin ja tarvittaessa järjestettyihin yksilötapaamisiin. Syksyn aikana järjestettiin neljä ryhmä- ja yksi yksilötapaaminen, kun taas keväällä tapaamisia oli yhteensä viisi mukaan lukien yksi yksilötapaaminen. Sisältö painottui yhteiseen keskusteluun ammatinvalinnasta, eri koulutuksista, yhteishausta ja nuorten tulevaisuuden suunnitelmista. Tapaamiset järjestettiin nuorten ehdoilla ja heidän toivomuksiansa mukaan. Ryhmätoiminta oli sekä toiminallista tekemistä, että luennon omaista tiedon antamista. Yhteydenpitovälineenä oli Facebook -ryhmä.

Nuorten toiveita kunnioittaen tapaamiset pidettiin usein kahvipöydän äärellä rennosti jutellen, tehden annettuja tehtäviä tai katsoessa opiskeluvinkkejä videolta (Eskolin ym. 2015). Ohjaajien tehtävänä on auttaa nuoria tulevaisuuden suunnittelemisessa ja saada ryhmätoiminnan sisältö vastaamaan mahdollisimman hyvin nuorten tarpeita (Kivelä & Lempinen 2009, 42). Tapaamiskerrat suunniteltiin aina etukäteen niin, että jokaisessa tapaamisessa oli aina jotakin uutta informaatiota. Ryhmä järjestettiin pääsääntöisesti nuorien koulupäivien aikana koulun tiloissa ja tapaamiset pyrittiin pitämään noin yhden tunnin mittaisina, että kaikkien mielenkiinto ja keskittyneisyys säilyisivät. Osa tapaamisista oli niin sanottuja yksilötapaamisia, joissa ohjaajat veivät nuoren tutustumaan haluamaansa ammattiin. (Eskolin ym. 2015.)

Puolen vuoden aikana tapaamisissa ehdittiin käymään läpi tarkemmin yhteishakuun ja jatko-opiskeluun liittyviä tärkeitä tietoja, kuten eri alojen koulutuksien sisältöjä. Valintaperusteisiin vaikuttavat esimerkiksi aikaisempi koulumenestys ja hakutoivejärjestys (Hyyrykoski 2015). Jokaisen nuoren kanssa keskusteltiin omista tulevaisuuden suunnitelmista ja haaveammateista. Joillekin oli ensitapaamisesta lähtien selvää mille alalle he lähtisivät suuntaamaan, osalle taas tuotti hankaluutta löytää omaa kiinnostuksen kohdetta. Tapaamisissa tehtiin

erilaisia persoonallisuustehtäviä juurikin sitä ajatellen, että myös vailla haaveammattia olevat nuoret oppisivat tunnistamaan omia vahvuuksiaan.

Projektin päätteeksi todettiin, että tämän kaltainen työ olisi tarvinnut suuremman aikavälin toteutuakseen paremmin ja siitä saatu hyöty olisi ollut isompi. Nuorten luottamussuhteeseen olisi vaadittu enemmän tapaamisia ja sen lisäksi yksilöllistä ohjausta ja keskustelua. Nyt yhteys nuorten kanssa jäi pinnalliseksi, vaikka nuorilla olisi saattanut olla kiinnostusta syvällisempään keskusteluun jatko-opintojen pohjalta. Ennen tapaamisten aloitusta ajateltiin, että oppilaiden olisi ollut helpompi samaistua nuoriin ryhmän vetäjiin ja lähestyminen olisi tapahtunut luontevammin. Ilmapiiri tapaamisissa pidettiin rentona ja kaverillisena tarkoituksella, että oppilaat olisivat tunteneet olonsa mukavammaksi ja kokeneet toiminnan olevan suunnattu juuri heille. Jälkeenpäin pohdittiin, olisiko järjestelmällisempi ja jämäkämpi ote ohjaamiseen toiminut paremmin.

Nuorilta saadun palautteen perusteella nuoret olivat hyötynneet toiminnasta ja olivat jatkossakin innokkaita osallistumaan ryhmätoimintaan. Oli vaikeaa varmistua palautteen totuudenmukaisuudesta, sillä osa nuorista kertoi hyötynneensä tapaamisista, vaikka eivät osallistuneet niin aktiivisesti toimintaan. Ohjaajien mielestä joidenkin nuorten kohdalla toiminnasta hyötyminen näkyi ulospäin nuorten aitona kiinnostuksena aiheita kohtaan.

Toivottavasti tulevaisuudessa kunnissa voitaisiin järjestää enemmän ryhmätoimintaa koulun ohelle huomioimaan nuoret yksilöllisemmin. Ryhmätapaamisten aikana on huomattu, että nuoret selvästi kaipaavat tavallisen kouluopetuksen lisäksi yksilöllistä ohjausta jatko-opintoja ajatellen. Mahdollisia kehitysideoita olisi esimerkiksi yksilöllisten opinto-ohjaajakäyntien lisääminen tai normaalien oppituntien lisäksi järjestettävä ryhmätoiminta oppilaille, joilla on vaikeuksia ammatinvalinnassa ja koulumotivaatiossa.

Lähteet

Eskolin, H.; Järvinen, J.; Karonen, L. & Varjo, V. 2015. HALIKON 9. LUOKKALAISTEN MOTIVOIMINEN JATKO-OPISKELUUN RYHMÄTOIMINNAN AVULLA. Opinnäytetyö. Terveystieteiden koulutusohjelma. Salo: Turun ammattikorkeakoulu.

Hyyrykoski, S. 2015. Peruskoulusta ammatillisiin opintoihin: ammatilliset opintonsa keskeyttäneiden nuorten kuvauksia opinpolkujensa vaiheista. Pro-gradu. Kasvatustieteen tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Viitattu 27.4.2016. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/45620/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201504141569.pdf?sequence=1>.

Kivelä, V. & Lempinen, J. 2009. Arki hallintaan - Nuorten ryhmätoiminnan ohjaaminen. 1.painos. Turku: KOTA - Lasten ja nuorten hyvinvointi ry.

Satakunnan sairaanhoitopiiri. 2014. Pois syrjästä. Viitattu 5.4.2016. <http://www.satshp.fi/tutkijoille/tutkimus-ja-kehittamistoiminta/kaynnissa-olevat-hankkeet/poissyrajasta/Sivut/default.aspx>.

Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos. 2016. Nuorten syrjäytyminen. Viitattu 5.4.2016. https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjaytyminen.